

Charita

Časopis Slovenskej katolíckej charity

BLÍZKO PRI ČLOVEKU

ČÍSLO 2 // ROČNÍK XXX. // NOVEMBER 2022

4 TÉMA BLÍZKO PRI ČLOVEKU

6 ROZHOVOR S JURAJOM BARÁTOM

Máme pred sebou otázniky, ako ďalej

9 AKTUALITY

11 ZBIERKA ŠKOLSKÝCH POMÔCOK

Charita v rámci zbierky vyzbierala rekordný počet školských pomôcok

12 ROZHOVOR S ANNOU IVANKOVOU

Integrácia cudzincov prispieva k rozmanitosti

15 POMOHLI NÁM

Charite doručil zásielku potravín a drogérie kamión z Nemecka

16 PRÍBEH

Keď prichádzam domov, nemám silu hovoriť ani jesť

17 MOJA CHARITA

21 PROJEKT HUMANITÁRNA POMOC

Pitná voda pre dediny i školy

22 ROZHOVOR SO ŠÁRKOU PETROVOU

V Iraku je za vodu vďačných už viac ako milión ľudí

24 PROJEKT ADOPCIA NA DIALKU®

Kúpou Darčeka pomoci za krajší život chudobných detí

26 ZBIERKA PÔSTNA KRABIČKA

Remeselné dielne sú nádejou pre mladých v Ugande

28 ROZHOVOR S KRISTÍNOU RYŠAVOU

Dobrovoľníci potrebujú vedieť, že ich máme naozaj radi

31 PODUJATIE

Charita navarila guláš pre svojich dobrovoľníkov

32 PODUJATIE ADVENTNÉ KONCERTY

Pomôcť sa dá aj milým slovom

Adresár SKCH

Arcidiecézna charita Košice

Adresa: Bočná 2, 040 01 Košice
Tel.: 055-6255 317, Fax: 055-6255 328
E-mail: adch-ke@charita-ke.sk www.charita-ke.sk
IBAN SK52 7500 0000 0005 1302 6193, ČSOB

Bratislavská arcidiecézna charita

Adresa: Krasinského 6,
821 04 Bratislava
Tel.: 02-442 50 374
E-mail: charitaba@charitaba.sk
www.charitaba.sk
IBAN SK92 3100 0000 0040 1007 8918
Prima banka

Diecézna charita Banská Bystrica

Adresa: Tibora Andrašovana 44,
974 01 Banská Bystrica
Tel.: 048-472 0272, Fax.: 048-472 0271
E-mail: charitabb@charitabb.sk
www.charitabb.sk
IBAN SK23 0200 0000 0007 3684 1312, VÚB

Diecézna charita Nitra

Adresa: Samova 4, 949 01 Nitra
Tel.: 037-7721 792, Fax: 037-772 1798
E-mail: sekretariat@charitanitra.sk
www.charitanitra.sk
IBAN SK42 0200 0000 0006 9194 3162, VÚB

Diecézna charita Rožňava

Adresa: Kósu-Schoppera 141/22,
048 01 Rožňava
Tel.: 058-7326415
E-mail: charitaroznava@caritas.sk
www.charitaroznava.sk
IBAN SK92 0200 0000 0000 1813 7582, VÚB

Diecézna charita Žilina

Adresa: Predmestská 12, 010 01 Žilina
Korešpond. adresa: Vysokoškolských 1758/3, 010 01 Žilina
Tel., fax: 041-723 1234,
E-mail: charitaza@gmail.com
www.charitaza.sk
IBAN SK31 0900 0000 0004 2470 2305
Slovenská sporiteľňa

Gréckokatolícka eparchiálna charita Košice

Adresa: Dominikánske nám. 2/A, 040 01 Košice
Tel.: 055-6259 454
E-mail: eparchialnacharitakosice@gmail.com
charita.grkatke.sk
IBAN SK77 3100 0000 0043 5022 8409
Prima banka

Gréckokatolícka charita Prešov

Adresa: Hlavná 2, 080 01 Prešov
Tel.: 051-7723 970, Fax: 051-7723 970
E-mail: gkcharita@gkcharita-po.sk
www.gkcharita-po.sk
IBAN SK18 7500 0000 0040 0842 5976, ČSOB

Sekretariát Slovenskej katolíckej charity

Adresa: Kapitulská 18,
814 15 Bratislava
Tel.: 02-5443 1506, 5443 2503
E-mail: sekretariat@charita.sk
www.charita.sk
IBAN SK37 0900 0000 0001 7687 5345
Slovenská sporiteľňa

Spišská katolícka charita

Adresa: Slovenská 30,
052 01 Spišská Nová Ves
Tel.: 053-4424 500, Fax: 053-4424 500
E-mail: caritas@caritas.sk
www.caritas.sk
IBAN SK28 0200 0000 0000 2963 4592, VÚB

Trnavská arcidiecézna charita

Adresa: Hlavná 43, 917 01 Trnava
Tel.: 033-5511 396, Fax: 033-5511 397
E-mail: sekretariat@charitatt.sk www.charitatt.sk
IBAN SK71 7500 0000 0040 0829 7855, ČSOB

Jednotlivé diecézne, arcidiecézne a eparchiálne charity poskytujú charitatívne, sociálne, zdravotnícke a výchovnozdravotné služby ľuďom v núdzi bez ohľadu na rasu, národnosť, vierovyznanie a politické zmýšľanie.
Pre viac informácií: www.charita.sk

Milí priaznivci Charity,

rok sa s rokom stretol a čoskoro sú tu opäť Vianoce - najkrajšie sviatky roka, počas ktorých si pripomínáme Kristovo narodenie. Je to zároveň aj obdobie, kedy môžeme reflektovať a obhliadnuť sa za tým, čo nám rok 2022 priniesol - zdravie, šťastie, lásku, priateľstvá, nové výzvy, smiech ale i smútok či bolesť. Veríme však, že nech ste si prešli v tomto roku čímkoľvek, neboli ste v tom sami. Tak ako aj 25.000 klientov v charitných zariadeniach po celom Slovensku, ktorí sa opierali o ramená našich zamestnancov, zdôverovali sa im so svojimi radosťami a starosťami a prežívali s nimi každý deň naplno. Blízkoť človeka cítili neustále a vy ste sa o tom mohli presvedčiť prostredníctvom ich svedectiev, príbehov či fotografií. Blízko pri človeku nie je len našim mottom – pre mnohých z nás je životným poslaním. Caritas – láska je tu stále s nami, tak ako tu je Božia láska, ktorú sme mohli cítiť počas celého roka.

Prajem vám, aby ste túto lásku i vy mohli ďalej šíriť do svojich domovov, pracovísk, farností, spoločenstiev, a keď si na tieto moje slová spomeniete – spomeňte si aj na núdznych, ktorým už 95 rokov na Slovensku môže Charita i vďaka vám pomáhať.

Monika Molnárová
manažérka pre komunikáciu a PR

Blízko pri človeku

Fotografia zachytáva klientku Darinku v priestoroch útulku Diecéznej charity Rožňava, kde našla svoje bezpečné útočisko. Jej príbeh zaujal nášho spolupracovníka a fotografa Lukáša Hluboviča, ktorý počas troch mesiacov navštívil viaceré charitné zariadenia, aby zachytil život ich obyvateľov z radov núdznych, chorých či osamelých ľudí.

„Ak vo fotografiách vidíte lásku, je to len časť lásky, ktorú ľudia v charite dávajú. Ak vidíte bolesť ľudí, je to len časť bolesti, ktorú si mnohí nevieme predstaviť. Ak vidíte obeť – ani z ďaleka tieto fotografie nezobrazujú všetko to, čo pracovníci Slovenskej katolíckej charity podstupujú, aby plnili naše základné poslanie – Byť blízko pri človeku,“ povedal na margo fotografií ich autor.

Výstavu fotografií Lukáša Hluboviča si mohli priaznivci charity pozrieť v októbri aj na Hviezdoslavovom námestí v Bratislave. Slovenská katolícka charita chcela aj takýmto spôsobom pozvať verejnosť do svojich zariadení, aby lepšie spoznala ich činnosť a mohla ju podporiť v rámci **Zbierky na charitu**. Tá sa uskutoční v kostoloch prvú adventnú nedeľu, **27.novembra**.

Prispieť do zbierky možno aj finančným prevodom na bankový účet:

SK18 1100 0000 0029 4411 6341.

Ďakujeme, že nám pomáhate stať Blízko pri človeku.

Máme pred sebou otázniky, ako ďalej

„Uvedomujeme si, že sociálne služby sú dlhodobo na chvoste záujmu štátu, hoci bez nich by sa naša spoločnosť nezaobišla,“ hovorí riaditeľ Diecéznej charity Nitra JURAJ BARÁT (65), ktorý patrí medzi najstarších zamestnancov Charity na Slovensku vôbec.

Na Charite pôsobíte od jej znovuoobnovenia v roku 1991. Aké okolnosti vás k nej priviedli?

Pôbil som v podzemnej cirkvi, ako sa to vtedy označovalo, kde sme často mávali biblické či spevokolové stretnutia, aj s rodinami, kde mali postihnutých, ktoré sme navštevovali a pre ktorých boli tieto stretnutia príjemným osviežením. Nehovorím, že sme vtedy robili charitu, takýto pojem sme ani nepoužívali, ale aktívne sme sa snažili žiť vieru, ako sa len dalo. Za totality síce existovala Ústredná charita na Slovensku, aj sa dvakrát do roka robili zbierky v kostoloch, no všetky peniaze išli na prevádzku charitných domov. V nich žili sestričky a kňazi z reholí, ktoré štát zrušil v 50-tych rokoch. Tí, ktorí odmietli ísť do civilu, išli do týchto domovov, kde ich mal štát pod dohľadom. Takže Charita existovala len vďaka tomu, že spravovala tieto charitné domovy, to bola jej jediná úloha. Keď sa v roku 1989 zmenila politická situácia, tak novomenovaní otcovia biskupi si stanovili, že jednou z prvých úloh cirkvi na Slovensku bude obnovenie činnosti Charity na Slovensku a hľadali do každej diecézy človeka, ktorý by bol za ňu zodpovedný. Oslovili mňa, a tak som sa stal prvým človekom v Charite za nitriansku diecézu. Nové stanovy Charity schválili ešte v tom roku 1991 a vtedy sa aj Ústredná charita na podnet arcibiskupa Jána Sokola premenovala na Slovenskú katolícku charitu.

Keď vás poverili riadením Charity, mali ste predstavu, čomu sa budete venovať?

Naše predstavy o charite boli pomerne naivné. To, čo sme vedeli, sme načerpali zo samizdatovej literatúry – boli to väčšinou životopisy svätých, ktorí robili aj charitatívne skutky. Väčšina z nás, ktorí sme prišli na Charitu, boli však inžinieri, technici, ja som vyštudoval elektrotechniku a pracoval som vo výskume. Taký reálny obraz o práci na Charite nám dala až rakúska charita, ktorá nám ponúkla projekt zameraný na vzdelávanie a ktorej model fungovania sme si mali osvojiť. Bolo to rozhodnutie Caritas Europa, ktorá spája charity skrz kontinent a rozhodla, že tento model je pre strednú a východnú Európu, teda aj pre nás, najvhodnejší.

V čom spočíva rakúsky model Charity?

Každá krajina má iný model. Napríklad vo Francúzsku je charita zameraná najmä na dobrovoľníctvo, Angličania s írmi a Škótti sa venujú zasa rozvojovej pomoci v zahraničí. V Nemecku je od druhej svetovej vojny charita dominantným zamestnávateľom v sociálnych službách, dokonca silnejšia ako štát. No a rakúsky model je taký, kde časť charity pokrýva domáce sociálne služby a časť pomáha v zahraničí. Rakúšania nás teda učili, čo vlastne tá

charita je, ako sa píšú projekty, ako sa robia rozpočty, čo je práca so starými, s mladými, čo sú ľudia bez domova... To bola úplne nová téma, lebo u nás ľudia bez domova ešte ani poriadne neboli. Rovnako, ako pomáhať drogovo závislým či HIV pozitívnym, o čom sme tiež dovtedy veľmi nepočuli. Každý rok sme potom absolvovali ďalšie školenia, vo Francúzsku o dobrovoľníctve, v Nemecku o sociálnych službách, aby sme pochopili, čo všetko charita môže zahŕňať.

Aké boli prvé projekty Charity na Slovensku?

Išlo o dobrovoľnícku aktivitu, keď sme na Slovensko pozvali deti z Černobyľu, aby tu strávili prázdniny. Prihlásili sa nám rodiny, ktoré ich mohli ubytovať a tie sa o ne postarali, živili ich, zaobstarali pre ne lekársku starostlivosť. Ale takým prvým interným počínom, keď sme sa v rámci Slovenska dohodli, ktorým smerom charita pôjde, bola opatrovateľská služba v rodinách. Vtedy sme ju pomenovali charitatívna služba v rodinách.

Z čoho boli prvé projekty financované?

Na začiatku nás popri zbierkach finančne podporovali viaceré charity z Európy, najmä tá rakúska. Aj my v Nitre sme od nej dostali peniaze a to na rekonštrukciu priestorov kláštora, ktorý sme dostali na prenájom. Ešte dodnes si pamätám, ako som tie šilingy niesol v igelitke cez hranice a niekoľko dní som ich mal problém uložiť v banke, lebo mi nikde nechceli otvoriť účet v šilingoch.

Ako Charitu prijímala verejnosť, bol záujem o jej prácu?

Priaznivo. Záujem zo strany verejnosti bol pomerne veľký, nestíhali sme pokryť všetky žiadosti o službu. Tak, ako sme boli my naivní, boli naivní aj ľudia... Dodnes majú od nás očakávanie, že Charita by mala riešiť aj neriešiteľné, nahradiť štát tam, kde absentuje a navyše zadarmo, lebo veď cirkev je bohatá... Ale my tiež potrebujeme zaplatiť ľudí aj priestory, čo nie je jednoduché. V prvých rokoch fungovania bola dokonca Charita vylúčená ako príjemca darov zo zahraničných fondov, a odnes sa o ne v niektorých prípadoch ani nemôžeme uchádzať, keďže sme organizáciou, ktorú podporuje aj cirkev.

O ktoré ďalšie služby sa diecézna charita v Nitre následne rozšírila?

Popri opatrovaní každá charita išla vlastnou cestou. Napríklad v Prešove sa gréckokatolícka charita zamerala na ľudí bez domova, v Banskej Bystrici založili Dom sv. Terezy, kde sa starali o postihnutých ľudí. My sme založili prvý detský domov rodinného typu v Považskej Bystrici, ktorá v tom čase spadala ešte pod našu nitriansku diecézu.

Prečo práve detský domov?

Potrebovali sme vyriešiť situáciu súrodencov, o ktorých sa staral najstarší z nich a potom od únavy počas vyučovania v škole zaspával. Hrozilo, že súrodenci budú prerozdelení do rôznych zariadení a rodina sa rozbije. Preto sme zriadili detský domov rodinného typu, v ktorom súrodenci mohli ostať pokope. Naš domov sa následne stal modelom pre ďalšie zariadenia tohto typu na Slovensku, neskôr sme ešte jeden založili priamo v Nitre. Takýchto pilotných projektov sme mali viac. Rozbiehali sme na Slovensku ako prví hospicovú starostlivosť alebo rozvojovú pomoc v zahraničí. Vytvárali sme tak legislatívne podklady pre štát, ktorý mal záujem, aby sa takéto aktivity robili.

Viete si spomenúť na nejaký rok, ktorý bol pre charitu mimoriadne zložitý?

Ťažko povedať, kedy to bolo najťažšie, boli aj obdobia, keď to bolo jednoduchšie, ale financovanie vie poriadne sťažiť situáciu. Vieme,

že zastávame dôležitú úlohu a sú nám vďační ľudia, ktorí sociálne služby od nás dostávajú, ale, žiaľ, niektoré z nich sú nedostatočne financované, a to nám nedovoľuje ďalší rozvoj. Napríklad, keď sme postavili hospic, na čo nám prispel aj štát, zaviazali sme sa, že ho budeme prevádzkovať, ale museli sme prediť nehnuteľný majetok, aby sme to vykryli. Vždy nám je ľúto, ak z darov, o ktorých si myslíme, že by sme ich mohli použiť na rozvoj nových činností, musíme zachraňovať existenciu zariadení, ktoré už máme. Lebo nemáme žiadne rezervy, náš

rozpočet býval vždy skôr vyrovnaný, to, čo sme dostali alebo mali, sme vždy použili. Preto, keď sa na dva roky zavreli kostoly kvôli pandémie a nemohli sme robiť zbierky, bol to veľký výpadok príjmov pre nás. Teraz nás zase trápi obrovský nárast cien energií, nevieme ako dofinancovať naše zariadenia. Máme pred sebou veľa otázok, ako ďalej. Zostaviť rozpočet na budúci rok je šialené, pretože aj v médiách sa prezentuje, že samosprávy budú škrtiť najviac v oblasti sociálnych služieb. Mali sme aj niekoľko projektov schválených z Európskej únie, ale bez našej spolupráce sú dnes nerealizovateľné.

Aká je perspektíva?

Pre tento štát sú zdravotníctvo, vzdelávanie a sociálne služby veľmi nákladné, lebo mu negenerujú žiadne príjmy. Sociálne služby sú na chvoste záujmu spoločnosti, aj keď sú pre ňu veľmi potrebné. Kedy už len sociálni pracovníci boli štrajkovať? Učitelia aj zdravotníci sa vedú zorganizovať, ale pri sociálnych službách si človek povie, že nejako bolo, nejako bude. A pritom tá priepasť sa zväčšuje, pribúda množstvo chudobných ľudí. Každý proti všetkému protestuje, ale tých najchudobnejších akoby sa nemal v tomto štáte kto zastáť. Ten tlak je na nás, aby sme pomáhali, ale my tiež nemáme z čoho. Často chodím po diecéze a vidím, ako niektorí ľudia žijú. Kým v mestách riešime najmä potravinovú pomoc, na juhu diecézy nemajú mnohé dediny plyn, potrebujú preto hlavne palivo, aby prežili zimu.

Chudoba nie je téma ani v médiách...

O týchto chudobných oblastiach sa nevie, mlčí sa o nich. Na dedine je človek väčšinou odkázaný sám na seba. My ani nevieme, ani sa to štatisticky nevyhodnocuje, koľko ľudí zomrie, pretože si nemajú čím kúpiť, sú podchladení, nemajú si už ani za čo kúpiť potraviny, možno už ani nemajú pocit hladu a zomrú na vyčerpanie. Ide o postupné oslabnutie a degradáciu organizmu.

Preto sa im snažíme pomôcť aspoň s potravinami, nakrmiť aj ľudí na ulici, lebo vieme, že keď dostanú aspoň jedno teplé jedlo denne, posilní sa ich organizmus, posilníme tým aj ich vôľové vlastnosti a na tej ulici nezamrznu. Aj tej rodine dokážeme dať dva - tri krát do roka balíček potravín, ale nevieme im celoročne pomôcť, tu už chýbajú komplexnejšie riešenia.

Kde vidíte ešte príležitosti, ako by mohla nitrianska charita pomáhať, keby mala na to personálne a finančné kapacity?

Úplne zanedbaná skupina sú ľudia závislí na alkohole. To je skupina, ktorej sa málo venujeme, hoci odsúdiť ich vieme všetci, lebo si za to môžu sami. Málo sa však zaoberáme tým, čo toho človeka priviedlo na túto cestu, čo z toho je jeho vlastné rozhodnutie a čo kolektívna vina prostredia, ktoré ho zanedbalo. Tiež si myslím, že chýbajú ubytovne alebo liečebne pre dlhodobu chorých, kde by takíto ľudia mohli slušne dožiť. Na niektoré sociálne zariadenia sú dnes poradovníky, ale verím, že táto téma nás bude kvôli starnutiu obyvateľstva tlačiť, aby sa to riešilo systémovo. V mnohých krajinách tieto služby kryje štát, hoci je označovaný ako kapitalistický, ale voči vlastným obyvateľom je dostatočne sociálny. My máme problém zohnať aj opatrovateľky alebo zdravotné sestry, ktoré odchádzajú radšej do zahraničia. Máme ako spoločnosť mnoho problémov, nepotrebujeme vymýšľať len niečo nové, ale sa zaoberať aj tým, ako ošetriť systémovo to, čo už existuje. Tých problémov je toľko, že ani nevieme, čo by sme si mali želať, aby sme pokojne mohli robiť prácu, pre ktorú sme povolani - či politicky presadzovať systémové zmeny alebo prijať podsúvané riešenia - ako napríklad utiahnuť si opasky na úkor našich služieb.

Ľudia, ktorým pomáhame, môžu byť prínosom pre spoločnosť?

Môžu, napríklad aj chorí, ak prijímajú svoju situáciu, môžu sa za nás modliť a tak slúžiť charite. Rovnako, ak prijímame ľudí z ulice, ak sa k nim správame ako k seberoovným, neodsúdime ich, pochopíme ich, možno sa na seba začnú tiež pozeráť inak a budú chcieť niektoré veci zmeniť. Dať stravu a šaty to je to prvé, ale potom treba pomôcť tomu človeku krok po kroku dostať sa z ulice, aby mohol byť ešte nápomocný pre svoje okolie a nebude len záťažou pre spoločnosť. To nie sú len vízie, to tak naozaj môže byť.

Čo vás osobne naučila práca medzi biednymi?

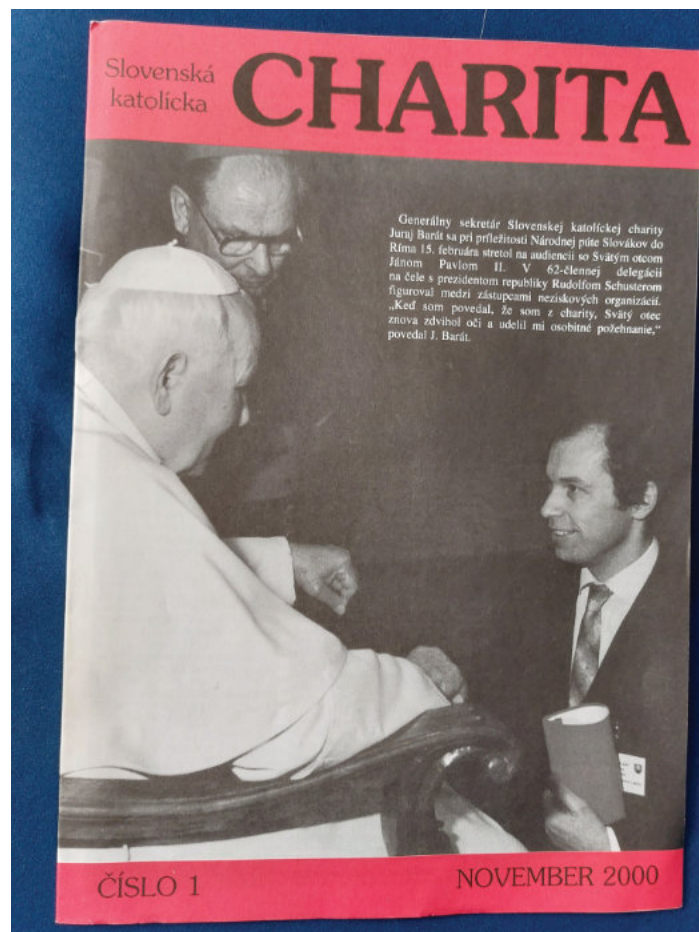
Kedysi som bol v Afrike a tam som sa rozprával s jedným pastierom oviec a kôz, ktorý študoval za socializmu na Slovensku. Mal len jednu košelu, čapicu, sandále a palicu. Zdalo sa mi, že žije spokojne, napriek tomu, že jeho život bol oveľa skromnejší a jednoduchší oproti tomu nášmu. Aj medzi ľuďmi bez domova som si uvedomil, že k tomu, aby ste prežili, nepotrebuje veľa a že je dôležité si nevytvárať starosti o veci, ktoré nepotrebuje. Jednoduchší spôsob života pomáha nielen mne osobne, ale tiež mi pomáha lepšie chápať životy našich klientov. Ale priznám sa, mojou slabosťou sú knihy a dobrá čokoláda.

Ako vidíte svoje ďalšie pôsobenie v charite?

Vo vzdelávaní a formovaní ľudí. Ak chceme meniť spoločnosť na sociálnejšiu, mali by sme začať od seba a formovať v charitnom duchu nielen našich zamestnancov, ale aj dobrovoľníkov vo farských charitách a posilňovať ich hodnotový svet. Preto robíme aj rôzne vzdelávacie projekty. Rád by som odovzdával svoje skúsenosti týmto smerom a formoval ľudí v hodnotách pre charitu. Podeliť sa o to, čo som zažil, čo som skúsil, to vidím ako svoj ďalší krok v charite ako dôchodca.

Lenka Vančová

foto: Lenka Vančová, archív J.B.

Juraj Barát na stretnutí so sv. otcom Jánom Pavlom II.

100 rokov Charity v Nitre

Tento rok si Slovenská katolícka charita pripomína 95 rokov od svojho založenia. V Nitre však dobročinný spolok s názvom Karita vznikol ešte 5 rokov predtým, 12. novembra 1922. Za jeden z cieľov si stanovili odstrániť hmotnú biedu mnohých obyvateľov mesta, ktorá bola dôsledkom povojnovej situácie. „Celé desiatky starcov a starienek, žijúcich bez hociakej opatery, vyšli na ulicu žobrať, čo sa predtým nikdy nestávalo.“ Dobrovoľné pracovníčky, ktorých aj s rehoľnou sestrou bolo okolo 30, sa schádzali a referovali o situácii v meste a pripravovali pomocné opatrenia - aby mesta zbavili žobrania, vyplácali pravidelné podpory evidovaným chorým a starým, deťom a nezamestnaným. Dávali vianočné a drahotné podpory. Prostriedky na to získavali tak, že organizovali zbierky a dobrovoľné príspevky od zámožnejších. Napríklad v roku 1944 mala nitrianska charita ročný príjem asi 400 tisíc korún. Všetky peniaze venovala na pomoc biednym.

Zdroj: Charita, časopis. Z História SKCH, 1997, autor: Pavol Takáč

Tesco pomôže biednym s potravinami už desiaty raz

V novembri sa v Tesco predajniach uskutoční najväčšia potravinová zbierka na Slovensku, ktorej je Slovenská katolícka charita súčasťou. Ide o jubilejný, desiaty ročník zbierky, ktorý bude prebiehať v dátume od 24. do 27. novembra. Od 24. novembra do 23. decembra sa bude dať do zbierky prispieť aj v rámci online nákupu. Nakupovanie tak dobrí ľudia môžu opäť spojiť s pomocou pre druhých. „Pre tých, ktorí nevedia čím majú prispieť, budeme mať pripravené aj vzorové balíčky potravín v rozličnej hodnote, aby mohol prispieť aj človek s nižším príjmom,“ uviedla koordinátorka Tesco zbierky Vierka Vranková. Obsahovať budú hlavne trvanlivé potraviny ako paštety, mäsové konzervy, konzervovanú zeleninu, cestoviny, strukoviny, dehydrované polievky, omáčky na cestoviny, ryžu ale i hygienické potreby. „Veríme, že aj v dnešných ťažkých časoch sa nájde dosť ľudí, ktorí radi pomôžu a zaplatia potraviny tým, ktorí nemajú to šťastie zadovážiť si ich sami.“ Vlni sa v rámci zbierky podarilo vyzbierať 89 ton potravinovej a hygienickej pomoci v hodnote takmer 130 tisíc eur. Celkovú finančnú hodnotu všetkých vyzbieraných produktov Tesco následne navýšilo o 25 percent, konkrétne o 33 tisíc eur.

Dobrovoľníci ochotne pomôžu každému darcovi, ktorý sa rozhodne prispieť.

Deťom chcú vo vzdelávacom centre vytvoriť priestor, kde sa budú cítiť dobre.

Charitné vzdelávacie centrum pomáha deťom i dospelým na ceste k vedomostiam

V priestoroch Krízového centra pre matky s deťmi, ktoré spadá do siete zariadení Arcidiecéznej charity Košice, nedávno zriadili vzdelávacie centrum. To slúži pre deti, žiakov i študentov na prehĺbenie poznatkov. Technika pomáha žiakom pri plnení školských povinností a je nápomocná zamestnancom i dobrovoľníkom pri mentoringu a doučovaní. „Pre dospelých pripravujeme vo vzdelávacom centre sériu workshopov zameraných na podporu finančnej i počítačovej gramotnosti, rozvoj soft skills, ale aj prednášky na tému ako sa zodpovedne a bezpečne správať na internete,“ uviedla PR manažérka košickej charity Silvia Hrabčáková. Vzdelávacie centrum vzniklo aj vďaka spoločnosti dm drogerie markt Slovensko a ich každoročnej zbierke Giving Friday. V centre momentálne vypomáhajú dobrovoľníci, ktorých úlohou je pomôcť deťom s prípravou na vyučovanie. „Realizujeme ho dvakrát v týždni, a to podľa možností dobrovoľníka. Chceme zabezpečiť stabilné doučovanie pre čo najviac detí, aby každé mohlo dostať individuálny prístup, svoj čas a zohľadnenie tempa práce, čo sa im mnohokrát v škole, či doma nedeje. Radi by sme tu pre ne vytvorili bezpečné prostredie, v ktorom sa budú cítiť rešpektované také, aké sú.“ Ďalšie vzdelávacie centrá vznikli vďaka podpore dm drogerie markt v Galante a Prešove, zameriavajú sa však skôr na pomoc ľuďom v núdzi.

Repasovaním nábytku chcú pomôcť núdznym v Trnave

V Trnavskej arcidiecéznej charite vymysleli spôsob, ako pomôcť ľuďom v núdzi tak, aby boli opäť užitoční pre spoločnosť. Už v novom roku by mali otvoriť stolársku dielňu, v ktorej by mohli pod dohľadom inštruktora sociálnej rehabilitácie repasovať starší alebo poškodený nábytok. Malo by ísť o formu pracovnej terapie, ktorá by pomohla nadobudnúť ľuďom bez domova stratené pracovné návyky. „Na začiatok plánujeme zaradiť ôsmich klientov, ktorí sa môžu postupne obmieňať,“ vysvetlila za trnavskú charitu sociálna pracovníčka Soňa Pobiecka. V dielni by totiž ľudia bez domova mali nájsť aj priestor na to, aby mohli so sociálnym pracovníkom a psychológom riešiť svoju zložitú sociálnu situáciu. Projekt má aj ekologický rozmer, v stolárskej dielni budú zo začiatku opravovať nábytok, ktorý by inak skončil na skládke a takto mu dajú ešte druhú šancu, aby poslužil napríklad rodinám v núdzi. Prípadne sa môžu ohlásiť aj ľudia, ktorí si za dobrovoľný príspevok dajú zrepasovať vlastný nábytok. „Okrem nevyhnutných opráv však chceme pri renovácii dbať aj na jeho estetickú stránku.“ Ak sa projekt ujme, ľudia, ktorí majú problém sa uplatniť na trhu práce, by sa v „nábytkovej banke“ mohli časom aj zamestnať.

Aj starému gauču môžu dať v „nábytkovej banke“ druhú šancu.

Charita v boji proti obchodovaniu s ľuďmi kladie dôraz na prevenciu

Európsky deň boja proti obchodovaniu s ľuďmi pripadá na 18. október. Šírenie osvetu a zvyšovanie povedomia považuje Slovenská katolícka charita za jeden z preventívnych nástrojov, ako možno obchodovaniu predísť. Z toho dôvodu pracovníci z projektu STOP obchodovaniu s ľuďmi absolvovali v tomto roku niekoľko besied na školách a v zariadeniach pre núdznych. „*Deti a mladiství zo sociálne slabšieho prostredia, ľudia dlhodobo bez práce, ľudia bez domova a momentálne aj ľudia utekajúci pred vojnou na Ukrajinu patria do skupiny možných obetí, ktoré páchatel dokáže ľahšie nalákať na vidinu slušného zárobku,*“ vysvetľuje Ľudmila Hajtová. Na besedách hovoria o metódach verbovania, ale i spôsoboch, ako sa pred zneužitím brániť. Mladých upozorňujú hlavne na potenciálne riziká nadväzovania nových vzťahov na sociálnych sieťach, pri hľadaní práce odporúčajú overiť si agentúru, ktorá prácu ponúka. „*Radi by sme sa sústredili aj na vzdelávanie pracovníkov v zariadeniach sociálnych služieb, ktorí môžu byť nápomocní pri identifikácii potenciálnych obetí obchodovania a následnom poskytnutí pomoci.*“ Okrem preventívnych aktivít je súčasťou projektu STOP obchodovaniu s ľuďmi aj pomoc pri návrate obetí zo zahraničia a ich následná reintegrácia do spoločnosti. Momentálne majú takto v starostlivosti 18 klientov.

Na preventívnych besedách hovoria zamestnanci Charity o tom, ako sa nestáť obeťou obchodovania.

Celonárodná púť sa stala miestom stretnutia zamestnancov Charity z rôznych kútov Slovenska, ale i zahraničia.

Celonárodná Púť charít dostala medzinárodný rozmer, cieľom je budovanie cezhraničnej spolupráce

Spišská katolícka charita hostila začiatkom októbra charitných zamestnancov z troch krajín. Celonárodná Púť charít sa konala v maďarskom Sárospataku. Zamestnanci, dobrovoľníci a klienti z celého Slovenska sa stretli, aby spoločne poďakovali za uplynulý rok. „*K spoločnej púti nás inšpiroval fakt, že sv. Alžbeta Uhorská je patrónkou charity, aj slovenskej a maďarskej Charity. Chudobným rozdávala chlieb a Sárospatak je jej rodom.* Preto sme sa jej po dvojročnej pandemickej prestávke rozhodli poďakovať na púti a to aj v spoločnosti charít z Maďarska, Ukrajiny a Slovenska,“ uviedol Pavol Vilček, diecézny riaditeľ Spišskej katolíckej charity. Predpoludňajší program bol venovaný modlitbám a slávnostnej sv. omši, ktorú celebroval prezident SKCH, Mons. Tomáš Galis a trnavský arcibiskup, Mons. Ján Orosch. Počas Púte sa uskutočnilo aj stretnutie riaditeľov slovenských, maďarských a ukrajinských charít, ktorého cieľom je obnoviť cezhraničnú spoluprácu. „*V rámci tejto spolupráce sa chceme inšpirovať dobrými skúsenosťami maďarskej Charity v dobrovoľníckej činnosti, rozvoja spolupráce s farskými charitami a prácou s mladými ľuďmi na základných a stredných školách,*“ priznal generálny sekretár Slovenskej katolíckej charity Miroslav Dzurech. Charita v Maďarsku k dobrovoľníctvu povzbudzuje už malé deti a to zapájaním do rozličných charitných aktivít, aby si už od mala uvedomovali, že pomáhať je dobré.

Stretnutie v Lisabone pre členov Caritas rodiny

Po dvoch rokoch sme sa opäť osobne zúčastnili komunikačného fóra, ktoré zorganizovala Caritas Europa v spolupráci s Caritas Portugalsko. Lisabon hostil počas troch dní 37 manažérov z 26 krajín, ktorí si mohli povymieňať skúsenosti v oblasti komunikácie počas vojnového konfliktu na Ukrajine, povodní, ktoré postihli Európu, ale aj mnoho ďalšieho. Počas stretnutia sa dotkli aj témy etickej komunikácie, používania audio/vizuálneho materiálu a vzťahov s médiami. Novinári z portugalského rádia a biskupskej tlačovej agentúry poskytli svoj pohľad na dianie počas humanitárnych kríz z ich pohľadu a podelili sa o rady a postrehy ako zlepšiť už existujúcu komunikáciu. Ďakujeme za túto príležitosť a tešíme sa na ďalšie stretnutia v kruhu Caritas rodiny.

V Lisabone sa stretli zástupcovia charít z celej Európy.

Charita v rámci zbierky vyzbierala rekordný počet školských pomôcok

Vďaka štedrosti darcov môže Slovenská katolícka charita pomôcť väčšiemu množstvu detí, ako tomu bolo v minulosti.

Nástup do školy mohol byť aj pre deti z núdzneho prostredia tento rok veselší. Vďaka Zbierke školských pomôcok im Charita pomohla naplniť školské tašky peračníkmi, zošitmi a pomôckami na výtvarnú výchovu. Mnohým rodičom tak odpadli starosti s tým, ako a za čo vystrojiť svoje deti v septembri do školy. „Napriek tomu, že sa slovenské domácnosti pasujú s dôsledkami zdražovania, prejavili opätovne svoju štedrosť a charite sa podarilo vyzbierať celkovo 60 tisíc školských pomôcok, čo prekvapilo aj nás samých a úprimne darcom ďakujeme,“ skonštatovala PR manažérka Slovenskej katolíckej charity Monika Molnárová. Ide o rekordný počet pomôcok spomedzi všetkých trinásť ročníkov zbierky.

Okrem kúpy nových pomôcok sa do zbierky dalo zapojiť aj darovaním síce použitých, ale stále funkčných pomôcok. Napríklad v Malackách školáci vyzbierali niekoľko tašiek s pomôckami, ktoré doma už vyradili. „Učíme ich tomu, že takéto pomôcky môžu byť užitočné ešte pre niekoho iného,“ povedala tajomníčka Spojenej školy sv. Františka Assiského Lýdia Baránková. Do zbierky sa zapojili po druhýkrát a pomôcky odovzdali deťom z detských domovov. Pomohli však aj vlastným žiakom. „Na našej škole máme niekoľko detí z Ukrajiny, ktoré si mohli tiež vybrať z pomôcok, ktoré na vyučovanie potrebujú, keďže aj oni sa kvôli vojne nachádzajú v neľahkej situácii,“ dodala.

Časť pomôcok už sesterské charity prerozdělili medzi rodiny svojich klientov alebo nimi zásobili rôzne centrá pre deti a rodiny. Vyzbierané školské pomôcky pokrývajú aj potreby detí ukrajinských odíedencov, ktoré nastúpili do slovenských škôl. Charita predpokladá, že vďaka štedrosti darcov tak tento rok uspokojí oveľa väčšie množstvo školopovinných detí ako doposiaľ.

Vďaka patrí aj Slovenskej sporiteľni, ktorá Charite darovala finančné prostriedky na nákup školských pomôcok vo výške 25 tisíc eur. Do zbierky sa zapojil aj bratislavský magistrát, primátor Bratislavy Matúš Valo prevzal opätovne nad zbierkou záštitu. Materiálnu pomoc poskytla tiež prezidentka SR Zuzana Čapútová, ktorá zároveň finančne prispela na sociálne štipendium. Na finančnú podporu vzdelania u detí zo sociálne znevýhodneného prostredia tak môže Charita tento rok prerozdeliť až 17 tisíc eur. V minulosti sa štipendium použilo pre 153 detí, ktorým sa zaplatilo doučovanie, rôzne krúžky, ale išli aj na kúpu hudobných či športových pomôcok.

Lenka Vančová
foto: BACH

Integrácia cudzincov prispieva k rozmanitosti

Po začiatku vojny si okolie Košíc zámerne za svoj domov vybrali mnohé ukrajinské matky s deťmi. Ak ich muži dostanú na pár dní voľno, práve v Užhorode, ktorý nie je tak ďaleko od hraníc, sa môžu ako rodina na chvíľku opäť zísť. V rozhovore to povedala Anna Ivanková (51), riaditeľka Gréckokatolíckej eparchiálnej charity Košice.

Viete nám popísať, aké boli prvé dni po vypuknutí vojny na košickej charite?

Posledné dni pred začiatkom vojny sme sledovali situáciu, počúvali sme správy, rôzne politické vyjadrenia. Všetci sme mali nádej, že nedôjde až k takému veľkému vojnovému konfliktu. Mysleli sme si, že sa nájdú diplomatické riešenia a že vplyv politikov z celého sveta nedopustí, aby sa takáto vojna začala v Európe. A potom 24. februára, keď tá vojna už začala, sme sa zišli okolo nášho vladyku Cyrila Vasiľa a dohodli sme sa, ako budeme postupovať. Spolu s bohoslovcami sme sa rozdelili po obchodných centrách v Košiciach, aby sme nakúpili potraviny a odviezli sme ich na hranicu na Vyšné Nemecké. Náš duchovný František Engel mal už plnú faru utečencov s malými deťmi. Hneď na hranici sme urobili provizórny stánok, kde sme všetkým utečencom podávali vodu, kávu, čaj, rohlíky, deky. Priniesli sme tam aj kočiare a iné materiálne potreby, čo sme mali k dispozícii. Počas ďalších dní sme potom oslovovali aj ďalších rôznych sponzorov a donorov na finančnú pomoc, aby sme mohli naďalej nakupovať potraviny a dovážať ich na hranice.

Núdzu o dobrovoľníkov ste zrejme nemali.

Naša gréckokatolícka eparchia Košice zriadila taký portál, kde sa ľudia mohli prihlásiť – tí, čo potrebovali alebo ponúkali humanitárnu pomoc, tí, čo ponúkali alebo hľadali bývanie, alebo tí, čo sa chceli prihlásiť ako dobrovoľníci. Mali sme prihlásených

celkovo 1600 ľudí! Oslovovali nás aj ľudia zo západnej Európy, Belgicka, z Francúzska či Holandska. Prišli jednotlivci aj organizácie. Bola to naozaj jedna obrovská vlna solidarity, tak potrebná pre tých všetkých, ktorí utekali. Do pomáhania sa zapojila aj ukrajinská komunita žijúca v Košiciach, hlavne čo sa týka tlmočenia, pretože väčšina z nás hovorí skôr rusky, to bol náš maturitný jazyk a ukrajinčina sa od nej trochu líši.

Vojna trvá už niekoľko mesiacov, spočiatku ste sa zameriavali hlavne na potravinovú a materiálnu pomoc. Zmenila sa forma toho, ako odídencom pomáhate dnes?

Zmenila sa a to formou integrácie. Niektorí z Ukrajincov sa presunuli a odišli ďalej na západ, tí, čo tu ostali, sa už registrovali, získali status odídencu ako druh tolerovaného pobytu. Dnes bývajú v ubytovniach, internátoch, penziónoch alebo u súkromníkov, ktorí im poskytnú svoje bývanie. No a práve na nich je zameraná integrácia. Či tu budú dlhodobo alebo len rok, dva, nikto nevie, ako bude ten vojnový konflikt pokračovať a čo prinesie budúcnosť. Ale mnohí tú už chcú ostať žiť, začali tu pracovať a ich deti tu chodia do školy. Máme registrovaných množstvo ľudí, ktorí sú z východnej Ukrajiny a z miest, kde niektorých domy sú už zbúrané a neexistujú. Samozrejme, každý sa túži vrátiť domov, tá emócia je silná, lebo je to ich rodný dom, rodisko, ale na druhej strane racionálny rozum, všetky informácie a správy a obrázky z Ukrajiny im ukazujú, že už sa nemajú kam vrátiť.

Ako im pomáhate sa s touto situáciou vyrovnávať?

Našou úlohou je ich jemným a vhodným spôsobom konfrontovať a pomáhať im zvážiť ich možnosti. Je to také sprevádzanie k svojpomoci. Ale tým, že väčšinou ide o mamy s deťmi, ktoré sú veľmi životaschopné a starajú sa o svoje deti, tak ony si veľmi dobre vedú racionálne zanalyzovať, že pre nich je teraz najlepšie a najbezpečnejšie zostať tu, kde sú, aby ich deti mohli chodiť do škôl. Sú pracovité, snažia sa, spolupracujú a hľadajú si prácu. Mnohé sú už zamestnané ako zdravotné sestry, ako lekárky, pomocné pracovníčky alebo pracujú v reštauráciách a v kaviarňach. K unikátnym skupinám patria seniori alebo mamy na materskej dovolenke, pre nich je ťažké ísť do práce. Ale s tými, čo môžu pracovať, tak máme len dobré skúsenosti.

Čo sa týka práce a zamestnania Ukrajincov na Slovensku, bolo množstvo prípadov, kedy si kvalifikovaní Ukrajinci s vyšším vzdelaním nedokázali nájsť uplatnenie na rovnakej pozícii a museli prijať prácu, kde sa tá kvalifikácia nevyžadovala, muži v nejakých výrobných závodoch alebo ženy v reštauračných alebo hotelových službách.

To je normálne. Bolo by síce ideálne, keby každý cudzinec dostal prácu podľa svojej kvalifikácie, ale tak to nefunguje. Najdôležitejšie je, že ten človek chce pracovať a chce si zarobiť peniaze, aby mal ekonomickú nezávislosť. Lebo aj príspevky, ktoré ukrajinskí odídenci dostávajú, nie sú v takej výške, aby z nich dokázali prežiť. Ani tolerovaný pobyt im nedáva príležitosti, že by nemuseli pracovať a mohli žiť na Slovensku bez práce. Takže aj človek, ktorý má vysokoškolské vzdelanie nejakého zamerania, kým sa naučí jazyk, kým prejde nejakým obdobím integrácie, tak potrebuje na to čas a v tom čase je v nejakom zamestnaní a po čase si môže nájsť iné zamestnanie, zlepšiť sa v jazyku. Toto je ten proces integrácie, začlenenia sa do spoločnosti. Myslím, že je tiež dobré mať trochu trpezlivosti. Každý štát má svoje predpisy, zákony, ktoré vychádzajú aj z práva Európskej únie. Ale samozrejme, ak Slovenskej republike záleží na tom, aby sme mohli mať kvalifikovaných a odborných lekárov, tak si myslím, že keď sa nájde vôľa, tak by sa mohli zákony novelizovať tak, aby sa tí ukrajinskí lekári mohli u nás ľahšie zamestnať. Naša legislatíva totiž zatiaľ nie je pripravená na to, aby sme tu naraz mali 200 tisíc cudzincov alebo utečencov z hociktovej krajiny.

Spomínali ste seniorov a osamelé matky, aké majú tí perspektívu na Slovensku?

Osamelé matky majú lepšiu perspektívu ako seniori, lebo tí seniori patria do unikátnej a zraniteľnej cieľovej skupiny aj vzhľadom na ich možné zdravotné postihnutia alebo rôzne zdravotné ťažkosti. Seniori nemajú už takú prirodzenú agresivitu veku, aby sa mohli zamestnať. A máme aj v našej charite ubytovaných takýchto seniorov. Práve to je aj práca pre našich pracovníkov, pre našu pani psychologičku a sociálnych pracovníkov, aby s nimi viedli komunity a rozhovory, počas ktorých sa pekne pomenuje ich stav, ale nie, aby ich vystrašili alebo dostali do úzkosti, čo bude, ale aby ich upokojili, že aj v prípade, že ostanú na Slovensku, majú nejaké možnosti. Myslím si, že existuje perspektíva aj v zmene legislatívy, aby títo seniori mohli byť umiestnení v zariadeniach sociálnych služieb.

Z čoho žijú?

Momentálne dostávajú opäť finančnú podporu od Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, tak ako to bolo na začiatku vojny. Zopár mesiacov na seba túto povinnosť prevzala UNHCR, ale v septembri bola ukončená. Tieto finančné príspevky, ktoré Ukrajinci dostávajú, sú však v súlade s tabuľkami, ktoré má Slovensko pre svojich občanov. To znamená, že výška dávky v hmotnej núdzi či už pre jednotlivca alebo pre mamu s jedným dieťaťom presne korešponduje s výškou dávky na Slovensku. Nie sú tam žiadne výnimky, benefity, alebo iné finančné príspevky navyše, ako to kolovalo v spoločnosti. To znamená, že z týchto financií je veľmi ťažko vyžiť seniorom. Navyše status odídenca je len základnou formou pomoci utečencom a viaže sa na neodkladnú zdravotnú starostlivosť. Ak už niečo lekár považuje za nadštandardnú a nie neodkladnú starostlivosť, čo je tiež presne definované, musí si za to ukrajinský odídenec zaplatiť. Ako napríklad za ušetrenie zubu alebo za neurologické, ortopedické či iné vyšetrenie, ktoré nie sú považované za priamu záchranu života. A preto, keď vidíte štatistiky alebo tabuľky migračného úradu, ktoré sú každý deň zverejňované, že koľko odídencom príde na Slovensko a koľko odíde, tak časť z nich sú pendleri, teda ľudia, ktorí idú do Užhorodu dať sa ošetriť. Lebo tam neplatia toľko, ako by za ten istý úkon zaplatili na Slovensku.

Takže to neznamena, že by im tu nebolo dobre?

Nie. Veľké percento z týchto každodenných čísiel sú tiež ľudia, ktorí si idú vybaviť doklady alebo niečo iné. Často takto prekračujú hranice mamy s deťmi, ktoré sa chcú stretnúť so svojim manželom. Ten má na deň-dva dovolenku z vojny. Je

síce vyčerpaný, ale je rád s nimi a preto, že je stále ponorený v strese z vojny a z adrenalínu, ktorý na bojisku prežíva, ten čas s nimi síce prespí, ale aspoň sú všetci spolu. To sú takéto situácie, ktoré majoritná spoločnosť žijúca si svojim životom nemá vysvetlené. Nemusi ju to vlastne ani zaujímať, lebo to sú také paralelné svety a každý má ten svoj svet, na ktorý upriamuje pozornosť. A z tej nevedomosti vzniká množstvo predsudkov.

S akými predsudkami ste sa počas posledného obdobia stretli vy?

Počula som, aj som sa nad tým pousmiala, že ukrajinskí utečenci, len čo k nám prídu, tak tu kradnú, vraždia a znásilňujú. No lenže väčšina utečencov sú pritom ženy, tak to mi príde celé absurdné. Tiež som počula taký názor, že štát po vypuknutí vojny na hraniciach nič nerobil a pomáhali len neziskové organizácie. Ale práve povaha tých neziskových organizácií je taká, že sú v prvej línii a na prvom mieste. Za to treba byť vďační. Že nie sme napríklad ako v Bielorusku. Niečo zmeniť v štáte je veľmi zložitá, musí to prejsť legislatívnym procesom. Ale naša republika urobila obrovský pokrok za posledných 30 rokov. Veď aj to, že my ako nezisková organizácia máme obrovské možnosti - môžeme oslovovať donorov, môže nám prísť hocikto pomáhať z hocikakej krajiny, veci pre Ukrajincov nám môžu doniesť Američania aj Rusi. Sme slobodná krajina, to je aká veľká vec! Ale samozrejme, je tu aj ten štát, od ktorého zase ako nezisková organizácia očakávam, že zmení legislatívu, napríklad, ako sme spomínali, aj čo sa týka možnosti sa u nás ľahšie zamestnať.

Viete, koľkým Ukrajincom reálne pomáhate?

Tu v integračnom centre na Hlavnej ulici v Košiciach máme registrovaných cez 900 ukrajinských odídencom, sú to rodiny aj jednotlivci, ktorým sme po registrácii poskytli sociálne či psychologické poradenstvo, aj sme im našli bývanie, navštevovali kurzy slovenského jazyka. Tie začali prebiehať už v júni, absolvuje ich do 200 ukrajinských odídencom, máme zapísaných ďalších 65 osôb, preto by sme chceli otvoriť aj ďalšie školiace centrum, aby sme vytvorili priestor na vzdelávanie ďalším ľuďom.

Charita pomáha aj priamo na hraniciach.

Spomínali ste psychologickú pomoc, chcú ukrajinskí odídenci hovoriť o svojich traumách?

Čo sa týka našej charity, tak odídencom sem môžu prísť a pani psychologička sa im venuje aj individuálne aj skupinovo. Ale je to skôr psychologické poradenstvo, nezameriava sa na nejaké terapie. Prichádzajú sem totiž ľudia, ktorí sú čerstvo traumatizovaní. Liga za ľudské práva alebo internetová poradňa IPčko, s ktorými spolupracujeme, mi dá za pravdu, keď spomeniem, že množstvo ľudí, ktorí sem prídu, majú aj pocit viny, že sú v bezpečí a ich príbuzní nie, lebo ostali na Ukrajine, bojujú alebo sa skrývajú niekde v pivniciach. Preto treba mať k nim citlivý a odborný prístup. Naša pani psychologička používa rôzne metódy práce, ktoré sú a existujú, zameriava sa však najmä na harmonizáciu osobnosti, upokojenie, spracovanie emócií. Hlavne, keď ide o mamy s deťmi. Aby sa cez ten deň tá mama držala, aby ju dieťa nevidelo cez deň plakať a nemalo obavy, že mama si nevie poradiť. Lebo mamy sú centrom života každého dieťaťa a keď je mama v poriadku, bude aj dieťa.

Neviem si vôbec predstaviť, čo prežívajú, keď sledujú, čo sa na Ukrajine deje a oni sú tak ďaleko...

Práve to je ich silná stránka držať sa pevne na svojich nohách. Sú naozaj morálne veľmi silní. Sú presvedčení o tom, že bránia svoju krajinu a že zvíťazia. Veľmi podporujú jeden druhého. Pretože historicky si ukrajinský národ prežil svoje - keď si spomeniete na históriu, tak časť Ukrajiny patrila Československu, časť Poľsku, časť Ukrajiny patrila k Rusku, za čias Sovietskeho zväzu tam bol v tridsiatich rokoch hladomor.... Ich história je síce krutá, ale práve z toho pramení ich nezlomnosť.

„Bola to jedna obrovská vlna solidarity.“

Zastrešovali ste aj pomoc priamo na Ukrajine, napríklad v Koroleve na Zakarpatskej Ukrajine. Podľa čoho si vyberáte prijímateľov pomoci?

Zastrešujeme tam pomoc stále. Gréckokatolícka cirkev má zastúpenie na západnej Ukrajine, a tie väzby na biskupstvá a predstaviteľov cirkvi či už v Užhorode, v Mukačeve alebo vo L'vove, sú stále živé. Práve v sieti našej cirkvi sme hľadali charitatívne organizácie alebo rehoľné spoločenstvá, ktorým by sme pomohli. Navyše, v Užhorode, ktorý má za normálnych okolností okolo 100 tisíc obyvateľov, bolo za pár dní po vypuknutí vojny o 100 percent viac ľudí, takže tam bolo potrebné obrovské množstvo potravín. Podľa štatistik Medzinárodnej organizácie pre migráciu z Ukrajiny utieklo 7,2 milióna ľudí a ďalších 7 miliónov bolo vnútorne presídlených. Na jeseň tam začala potreba potravín a potreba humanitárnej pomoci ešte narastať. Musíme sa na to pripraviť a modliť sa, aby sa nejak diplomaticky ten konflikt ukončil. Ale keď sa neukončí, môžeme čakať ďalšiu vlnu... Nie som politik, ale môže sa stať, že táto vojna vyvolá pohyby na celom svete. Meškajúce lode s potravinami smerujúce do Afriky môžu spôsobiť, že aj odtiaľ sa budú chcieť dostať ľudia za jedlom na Európu. Tento konflikt má teda silný vplyv na celý svet, nielen na oblasť východnej Európy. Čo je dôležité, aby sme sa nenechali vystrašiť. Na Slovensku máme kus zeme, každý, kto sa len trochu pripravil a niečo si zasadil, môže mať aký taký pocit existenčného bezpečia.

Môžeme sa ako spoločnosť pripraviť, že počet utečencov bude stúpať?

To je otázka práve na politikov, aby povedali, aké bude naše smerovanie a aká je vízia lídrov Európskej únie, ako to vidia, akú legislatívu chcú pripraviť. Či budú stavať steny a múry pred utečencami, alebo upravia legislatívu, ktorá im umožní prichádzať, bez toho, aby sa spoločnosť cítila ohrozená.

Môže byť táto situácia ohľadom vojny a ohľadom utečencov pre nás prínosom?

Som osobne presvedčená ako Anna Ivanková, že rozmanitosť je požehnaním každého národa a každej spoločnosti. Lebo práve rozmanitosť prináša množstvo darov a učí nás tolerancii. To máme ako rodinu, ktorá má veľa detí. Každé je iné a každé môže niečím nádherným rodinu obohatiť. A ak sa vzťahy budujú na základe tolerancie a rešpektovania identity každého jednotlivca, tak si myslím, že keď sú stanovené pravidlá a správne hodnoty, tak vieme vedľa seba spolu žiť.

Lenka Vančová
foto: archív A.I.

Charite doručil zásielku potravín a drogérie kamión z Nemecka

Humanitárnu pomoc na Slovensko vyslala nemecká dobrovoľnícka organizácia Junge Leute helfen, ktorej nie je ľahostajná situácia ľudí utekajúcich pred vojnou na Ukrajine.

Pomoc obsahovala základné potraviny ako cukor, ryžu, olej, mydlo a umývacie prostriedky. Celkovo išlo o 15 ton humanitárnej pomoci. Organizácia Junge Leute helfen priviezla do Popradu aj dve palety oblečenia, ktoré bolo vyzbierané od dobrodincov z oblasti Mníchova. Organizácia pracuje výlučne na dobrovoľníckej báze cez kresťanské farnosti. „Máme skúsenosti z vojny na Balkáne, napríklad do Kosova chodíme s humanitárnou pomocou každý mesiac. Videli sme však, že potreba pomoci je veľká aj na Slovensku, a tak sme sa rozhodli prispieť“, zhodnotil za Junge Leute helfen Hubert Zeltsperger.

Riaditeľ Spišskej katolíckej charity Pavol Vilček je za humanitárnu zásielku veľmi vďačný. „Táto podpora pomôže najmä Ukrajincom, pretože tí stále potrebujú pomoc. My sme tu na to, aby sme konali dobro a sme radi, že nám pomohli mladí ľudia z Nemecka. Zároveň, my tiež pomáhame na Ukrajine, čiže týmto sa nám ešte viac otvorila ruky, aby sme mohli pomáhať“, povedal.

„Keďže nám v centrách podpory dochádzajú základné potraviny, túto pomoc sme uvítali“, zhodnotila aj Alexandra Mruk Papainopol, manažérka humanitárnej pomoci a integrácie Slovenskej katolíckej charity. Centrá podpory boli zriadené na pomoc ukrajinským odídencom krátko po vypuknutí vojny. Pomáhajú v nim však aj ľuďom zo Slovenska, ktorí sa ocitli v nepriaznivej situácii. „Stále hľadáme spôsoby, ako im pomôcť. Okrem humanitárnej pomoci im pomáhame zaradiť sa do spoločnosti prostredníctvom rôznych aktivít“, povedala Mruk Papainopol.

V súčasnosti funguje na Slovensku už 23 centier podpory, ktoré doposiaľ poskytli pomoc pre viac ako 20 tisíc odídencom z Ukrajiny. Tieto integračné centrá zriadila Slovenská katolícka charita vďaka

podpore z Emergency appeal, čo je finančný mechanizmus na riešenie kríz a humanitárnych katastrof vo svete. Charity vo svete si týmto spôsobom navzájom pomáhajú a pohotovo reagujú na mimoriadne udalosti. Zastrešuje ich Caritas Internationalis, medzinárodná

organizácia, ktorej súčasťou je aj Slovenská katolícka charita.

Centrá podpory poskytujú odídencom i ľuďom v núdzi bezpečné zázemie a pomáhajú im na ceste k samostatnosti. Zabezpečujú humanitárnu, materiálnu či psychologickú pomoc a sociálne poradenstvo. Pomáhajú pri vybavovaní rôznych dokumentov, pri hľadaní ubytovania, školy či škôlky. Centrá podpory ponúkajú pre Ukrajincom aj kurzy slovenského jazyka a voľnočasové aktivity ako tábory či exkurzie. Vďaka Centráм podpory si tiež vytvárajú vlastné komunity, v ktorých nachádzajú nových kamarátov a tak môžu spolu tráviť čas.

Monika Domeniková

foto: Daniel Kall, archív ADCHKE

Zoznam Centier podpory nájdete tu: www.charita.sk/centra-podpory/

Keď prichádzam domov, nemám silu hovoriť ani ješť

Ľudia prichádzali do charity v Užhorode iba v pyžame, niektorí nemali ani topánky, alebo ponožky. Desaťročné deti sa pocikávali, niektoré stále nerozprávajú, ďalšie nejdú bez rodičov na dvor. Aj takéto príbehy píše vojna. S osudmi ťažko skúšaných ľudí prichádza do kontaktu aj Miroslava Mys, ktorá pracuje v Caritas Užhorod.

Vojna sa pre Ukrajincov začala už v roku 2014. Už v tom čase Miroslava Mys pracovala s tými, ktorí v dôsledku konfliktu trpeli najviac - s vnútornými presídlencami, s odídcami a tiež s rodinami, ktoré stratili vo vojne niekoho blízkeho.

„Zasiahol ma napríklad príbeh mamičky, ktorá porodila v metre a potom tam s tým maličkým bábätkom žila ešte tri mesiace. Počas detského tábora, ktorý sme organizovali, mi zase štrnásťročný chlapec rozprával, ako sa evakovali. Zastavili ich autá, prinútili klaknúť si na kolená a odovzdať im všetky svoje peniaze, posmievali sa im. Rozprával mi aj o tom, ako utekali cez zamínované pole. Takéto príbehy sú aj pre mňa veľmi ťažké,“ hovorí s plačom.

Keďže teraz pracujú prevažne s odídcami, ktorí sa presídlili do zakarpatskej oblasti, každý deň sa stretáva s neľahkými osudmi ľudí. *„Osobne počúvam ich príbehy a okrem poskytnutej pomoci im žiaľ, nemôžem inak pomôcť. Ak by sa dalo, pracovala by som aj non-stop, no keď prichádzam domov, nemám silu ani hovoriť, ani nič robiť, ani ješť, dokonca viem, že z toho môžem ochorieť. Pre mňa samotnú je to po psychickej stránke veľmi ťažké,“* vykresľuje veci, s ktorými sa každý deň stretáva.

Vojnový stav veľmi poznačil aj deti, ktoré sú tou najzraniteľnejšou skupinou. Aj preto u nich pracujú psychológovia a učitelia. V priestoroch užhorodskej charity sú miestnosti pre deti, navštíviť môžu tvorivé dielne a organizujú pre ne výlety do prírody. V poobedňajších hodinách pripravujú voľnočasové aktivity aj pre dospelých.

„Cez Emergency appeal poskytujeme pomoc aj prostredníctvom potravinových a hygienických balíčkov. Tie dávame predovšetkým tým, ktorí sú na to odkázaní, ako napríklad invalidi. Potravinové balíčky vydávame raz za tri mesiace a vždy si preskúmame konkrétnu rodinu alebo jednotlivca. Berieme do úvahy aj to, či pracuje, alebo je vo finančnej tiesni. S ubytovaním pomáhame len tým, ktorí sú vo veľkej finančnej tiesni,“ vysvetľuje.

Každý deň prichádza s prosbou o pomoc desiatky ľudí. *„Ešte na začiatku vojny stálo pred našou bránou obrovské množstvo ľudí. Prichádzali o jednej v noci, postavili sa do radu a čakali. Vtedy sme denne vybavili viac ako 100 ľudí, čo je veľmi veľa. Teraz, keď sme spustili online registráciu, je to približne 50 ľudí denne,“* hovorí.

Pomáhajú aj dobrovoľníci, ktorí balia veci, vykladajú, triedia. Bez nich by to podľa slov Miroslavy Mys na charite nevládli. *„Viera je mojím zmyslom života, neviem, či by som to vedela všetko zvládnuť, keby som nebola veriaca. Moja práca je v istej miere aj obetou blížnemu, ktorý sa ocitol v núdzi. Práve viera mi dodáva silu každý deň prichádzať sem a pomáhať iným,“* odpovedá Miroslava Mys na otázku, čo jej pomáha vyrovnáť sa s každodennou realitou odídcov.

„Verím, nielen ja, ale celý náš národ, že jedného dňa zvíťazíme. Táto vojna nás ešte viac posilnila, ľudia sa viac obracajú na Boha, je jediný, v koho veríme a vkladáme do jeho rúk svoju nádej. Boh je tá sila, ktorá nám pomôže,“ uzatvára žena, ktorá sa každý deň pozerá do očí vojnového konfliktu.

Monika Domeniková, Nelya Kachur
foto: archív M.M.

Deti chce chrániť pred raketami a bombami

Ešte prednedávnom kurátor najväčšej zbierky kaktusov a sukulentov na východe Európy, botanik a vedúci sekcie zavádzania tropických a subtropických rastlín na Kyjevskej univerzite. Dnes žije s rodinou na Slovensku a prostredníctvom Slovenskej katolíckej charity pomáha Ukrajincom. Sergej Kalashnyk.

Kedysi jeho myseľ ako vášnivého zberateľa a kurátora zamestnávalo takmer 2700 druhov rastlín a sukulentov, po vypuknutí konfliktu sa však jeho život radikálne zmenil. „Som v inom štáte, mám inú prácu, bývanie, hovorím iným jazykom. No niekedy mám aj ťažkosť porozumieť,“ v skratke sumarizuje veci, s ktorými sa stretáva každý odídenec.

Jeho úlohou vo vojne je pomáhať Ukrajincom

S tromi deťmi, manželkou a tým, čo sa im do auta zmestilo, odchádzali zo svojho domova hneď po vypuknutí konfliktu. Jedným dychom pritom Sergej dopĺňa: „Keď má niekto tri deti a viac, nemusí ísť do armády. Mne dala Charita príležitosť pomôcť Ukrajincom a Ukrajine v ťažkých časoch. A to je moja úloha vo vojne,“ vysvetľuje charizmatiký mladý muž.

V Centre podpory v Poprade, ktoré zriadila Slovenská katolícka charita, pracuje ako šofér a vozi humanitárnu pomoc. „Vozím ľudí, potraviny, posteľ, skrátka všetko, čo je potrebné, pomáham ako môžem,“ vysvetľuje s vďačnosťou.

Dlhá cesta, prázdne benzínky a plač

Keď odchádzala Sergejova rodina z Kyjeva, po ceste navštívili ešte rodičov i babku. Najmladší syn mal vtedy len tri mesiace. „Bola to ťažká cesta, syn veľmi veľa plakal, cesty boli pritom uzatvorené, v každej dedine bola kontrola, museli sme ukázať pas a všetko čo sme mali v aute. Do Užhorodu sme cestovali týždeň,“ spomína. Po ceste nachádzali prázdne benzínky. „Na internete sme pozerali, kde sa vôbec dá tankovať,“ hovorí. „No stretli sme veľmi veľa dobrých ľudí.

Dávali nám jedlo, chceli pomôcť a dokonca ešte aj peniaze nám chceli dať,“ pousmeje sa. Po tom, ako ich na hraniciach dobrovoľníci zaregistrovali ako odíencov, dali im adresu, kde môžu bývať. Keďže sa ich dočasné bydlisko nachádza v blízkosti Popradu, Sergej tu našiel svoje zamestnanie.

Florárium ako darček

Teraz už len rekreačne vo voľnom čase robí to, s čím v Kyjeve podnikal. Rodinná firma sa na Ukrajine zameriava na vytváranie florárií, zelených akvárií, ale aj zelených stien zo živých rastlín, napríklad z machu. „Je to technika vitráž, režem sklo a potom spájkováčkou dávam všetko dokopy. My to voláme florárium. V Ukrajine to je veľmi populárne, vydrží to oveľa dlhšie ako kvety. Ľudia to kupujú ako darček,“ hovorí Sergej. „Mnohým známym na Slovensku sa moje výtvary páčia, ale ešte som nenašiel nikoho, kto by chcel, aby som mu takéto florárium vytvoril,“ dodáva.

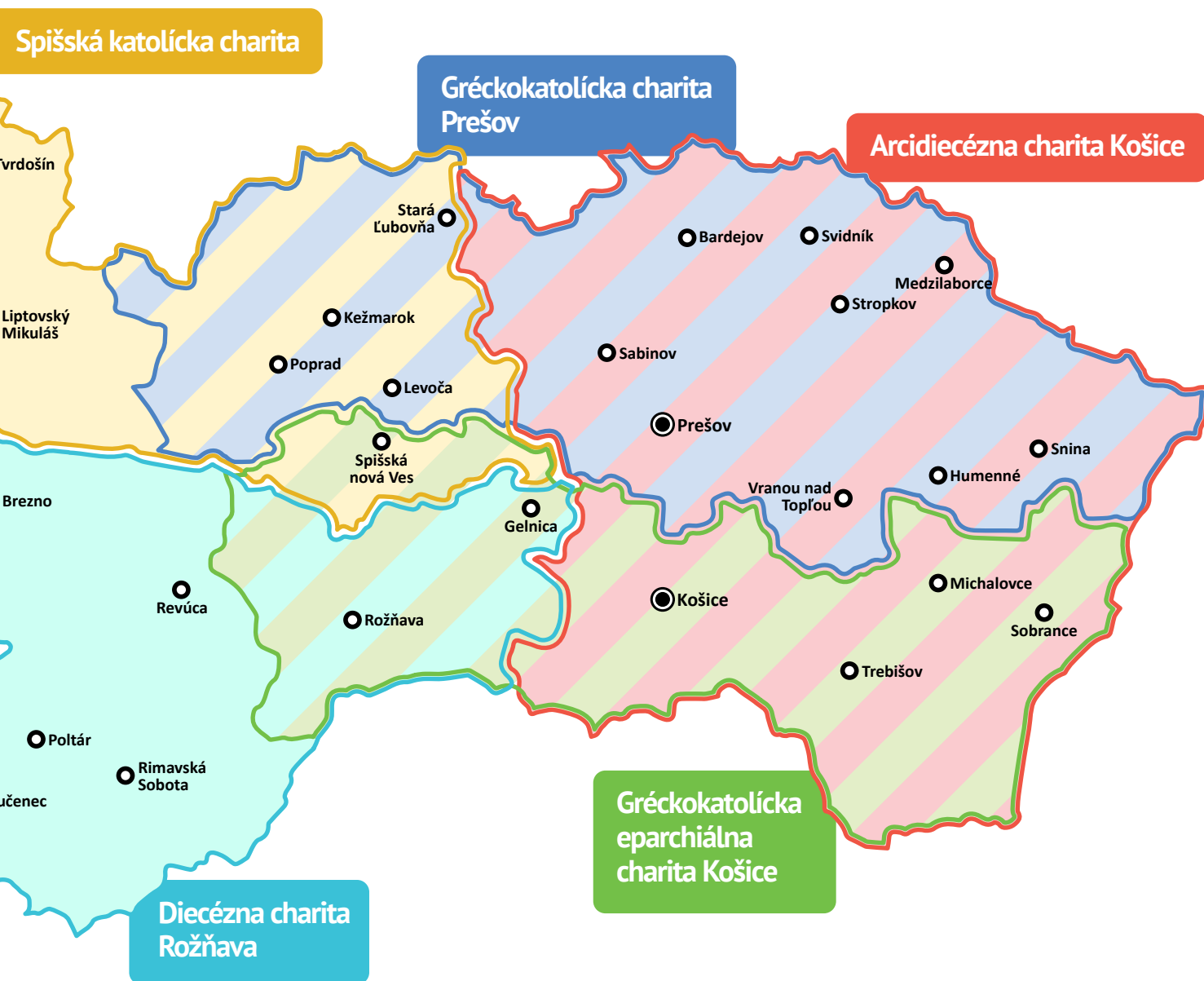
Pri otázke, či by sa chcel vrátiť alebo usadiť na Slovensku, váha. „Pokiaľ je tam vojna, tu je lepšie. Keď máte malé deti, chcete ich chrániť od bômb a rakiet,“ hovorí. Sergej tak nateraz svoju úlohu vo vojne našiel v pomoci tým, ktorí to potrebujú a zároveň chráni svoju rodinu od následkov konfliktu.

Monika Domeniková
foto: Monika Domeniková

Slovenská katolícka charita

Pomôžte núdzným ľuďom
vo Vašom okolí...

Podporiť činnosť Slovenskej katolíckej charity môžete na čísle účtu:

IBAN SK18 1100 0000 0029 4411 6341.

Ďakujeme.

Záhrada sa naplnila ľuďmi, ktorí sa zaujímajú o prácu charity.

V charitnej záhrade sa pomodlili za mier

Slovenská katolícka charita cez svoje humanitárne projekty zmierňuje utrpenie mnohých ľudí na Ukrajine a Blízkom východe, ktorí v dôsledku vojny stratili domov či pocit bezpečia.

Návštevníci charitnej záhrady na Kapitulskej ulici v Bratislave sa pri príležitosti Svetového humanitárneho dňa (19. augusta) mohli osviežiť čistou vodou, irackým čajom či teplou polievkou. Pre niekoho, kto žije v bezpečnej krajine, ktorá nie je zmietaná vojnou, môže byť pitie a jedlo samozrejmosťou, pre ľudí utekajúcich pred vojnou môže mať cenu zlata.

Nečakať!

Myslí si to aj Tony Frič zo Spišskej katolíckej charity, ktorý návštevníkom porozprával o tom, ako vyzerá humanitárna pomoc v realite. V diskusii s názvom Prečo a kam utekáme prezradil, že s prvou humanitárnou pomocou odchádzal na Ukrajinu pár hodín po tom, ako si správu o nej vypočul v ranných správach v rozhlase. „Reagoval som tak rýchlo aj preto, že vždy, keď vypukne vojna, nastane chaos a veľa ľudí z obavy o svoj život rýchlo opúšťa svoje domovy. Mal som skúsenosť aj z Iraku, kde som bol v roku 2014, teda krátko na to, ako jednotky Islamského štátu napadli krajinu a vedel som, že netreba čakať,“ zaspomínal si.

Keďže vojna na Ukrajine začala vo februári a bola veľká zima, najpotrebnejšou pomocou pre ľudí prekračujúcich hranice bol podľa Tonyho práve horúci čaj a horúca polievka. „Za pár hodín sme dokázali rozdať aj 500 litrov,“ povedal. Okrem toho rozdávali nápoje a sladkosti pre deti, mlieko, plienky, ale Ukrajincom ponúkali aj možnosť nabiť si mobilné telefóny, aby sa mohli skontaktovať so svojimi blízkymi.

Modlitba za mier

Slovenská katolícka charita započala humanitárnu pomoc na Ukrajine v roku 2014, no v tomto roku ju výrazne posilnila. „Spolupracujeme s charitou v Dnepri i vo Lvove a snažíme sa pomáhať ľuďom, ktorí tam ostali a ktorí tou vojnou naozaj trpia, žiť čo najviac dôstojne.“ Vnútrošným

vysídlencom pomáhajú nielen s potravinami či poukážkami na lieky, ale charita poskytuje aj psychologické školenia, aby lepšie zvládli stres a napätie spojené s útekmi.

V rámci humanitárnej pomoci pôsobí Slovenská katolícka charita aj v Iraku, kde budovaním studní pomáha zabezpečovať prístup k vode (viac na strane 21-23), v Sýrii a Libanone podporuje vzdelávanie detí a dospelých a rozvoj kresťanských komunít.

Za všetky bytosti trpiace v dôsledku vojny sa návštevníci Svetového humanitárneho dňa mohli pomodliť v provizórnej kaplnke, zapáliť sviečku za mier a šíriť pokoj formou malej papierovej holubice, ktorú si mohli odniesť domov.

Súčasťou programu bolo aj vystúpenie detí z Ukrajiny.

Lenka Vančová

foto: Katarína Zorjanová

Humanitárne projekty Slovenskej katolíckej charity podporuje oficiálna rozvojová pomoc SR, SlovakAid, Konferencia biskupov Slovenska a viacerí lokálni partneri.

Pracovníci Charity s partnermi na otvorení studní v Iraku.

Pitná voda pre dediny i školy

Trápi ich veľké sucho, nedostatok pracovných príležitostí a pitnej vody. Nájst si a udržať domov je tak pre rodiny vnútorných vysídlencov náročné. V obciach, kde spolu žijú kresťania, jezidi a moslimovia im v tom pomáhame dlhodobo. Potvrďuje to otvorenie v poradí 16. a 17. studne s pitnou vodou, ktorého sme sa v septembri zúčastnili.

Novučická studňa stojí od septembra v obci Birstek so 700 obyvateľmi. Leží neďaleko Mosulu na úpätí hôr v regióne iracký Kurdistan. „Počas našej návštevy sme sa rozprávali s miestnymi obyvateľmi. Pán Sulejman, ktorý býva s manželkou a dvanástimi deťmi hneď vedľa studne, nám hovoril, že sem prišiel zo Sindháru. Nebolo preňho ľahké všetko opustiť a s celou rodinou hľadať útočisko,“ delí sa o dojmy Hugo Gloss, manažér humanitárnej pomoci pre Slovenskú katolícku charitu. Do obce prijali celkovo 460 jazidov, ktorí ušli pred jednotkami Islamského štátu ISIS. Počet obyvateľov sa takmer zdvojnásobil, avšak v obci mali len jednu studňu, ktorej výdatnosť nebola pre obyvateľov obce dostačujúca.

Výstavba studne trvala rok

„Tešíme sa, že víťanie do hĺbky 250 metrov máme za sebou. Niektoré dni sme postupovali rýchlosťou štyri metre za deň, inokedy dvanásť. Záviselo to od toho, či sme narazili na kameň,“ opisuje inžinier Hashem z partnerskej organizácie Shingala Azad. Zatiaľ hľadá na hĺbinu (porov. Lk 5, 4) sa pri vrtaní musí z dôvodu dostatočnej výdatnosti prameňa. Až tam sa totiž nachádza „živá“, čiže pitná voda požadovanej kvality.

Pitnú vodu sa podarilo dostať aj do miestnej základnej školy a zdravotného strediska. Namontované chladiace zariadenie vodu vyčistí a príjemne ochladí. V krajine, kde je osem veľmi teplých

mesiacov a teplota dosahuje aj 50 stupňov Celzia, ide o víťanie osvieženie. „Školu navštevuje stodvanásť žiakov. Deti a učitelia sú vďační za novú možnosť, ktorá je pre Slovensko samozrejmosťou,“ dodáva Šárka Petrová, riaditeľka Shingala Azad.

Do projektu, ktorý bol spolufinancovaný z programu oficiálnej rozvojovej pomoci SR, SlovakAid, bola zapojená aj obec Bersavy. Pitnú vodu tu získalo 5500 obyvateľov. „Sme vám vďační za nový život, ktorý nám priniesie pitná voda,“ ďakuje Lazár, kostolník a asýrsky kresťan z Farnosti sv. Juraja.

Pitná voda je dostupná aj v miestnej škole.

Viac informácií o pomoci utečencom nájdete na

www.charita.sk/pomoc-utecencom

Ján Košta
foto: Jana Čavojská

V Iraku je za vodu vďačných už viac ako milión ľudí

Ak chcete v krajine vráť studňu, musíte získať povolenie aj od kriminálnej polície, ktorá kontroluje, či financie nie sú zneužívané na podporu terorizmu. Tvrdí to Šárka Petrová z organizácie Shingala Azad, ktorá v Iraku sužovaným suchom a nedostatkom zrážok pomáha ľuďom v prístupe k pitnej vode. Obyvatelia Iraku sú za studne vďační, už teraz organizácia eviduje ďalších 72 žiadostí na ich vybudovanie.

Študovali ste na obchodnej škole, absolvovali ste tiež kurz tlmočníctva. Napadlo vás niekedy v minulosti, že si založíte humanitárnu organizáciu?

Absolútne nie. Keď som sa zoznámila so svojim manželom, ktorý sa hlási k jazídov, pozval ma do Irackého Kurdistanu predstaviť rodine. V tej dobe táto časť Iraku prosperovala, bolo tu dosť pracovných možností, prichádzali sem zahraničné firmy s novými projektmi. Domáci ešte len spoznávali slobodu vyplývajúcu z autonómie, ktorú získali po páde Sadáma Husseina v roku 2003. Nový prezident sa snažil krajine pomôcť aj finančne, napríklad každej rodine prispel na nové auto a to staré mohla prediť. Mala som veľmi príjemné zážitky, lebo Kurdovia sú veľmi pohostinný národ. Ale netrvalo dlho a všetko sa zmenilo. O dva roky na to, v auguste v roku 2014, napadol Islamský štát celý Irak, aj oblasť Sindžár (známy aj ako Shingal, pozn.red.) v guvernáte Ninive, odkiaľ ľudia utekali práve do Kurdistanu. Môj manžel sa okamžite rozhodol zorganizovať humanitárnu pomoc, pridalo sa k nemu aj mnoho jazídov, Kurdov žijúcich v Nemecku, kde má sám mnoho príbuzných. Keď mi napísal, aby som prišla, o pol roka som do Kurdistanu doviezla ďalších 15 ton oblečenia, liekov a diek. Pomohla aj firma Humana a Caritas Detmold z Nemecka. Krátko na to sme zabezpečili ešte ďalších deväť kamiónov pomoci.

Tento vojenský konflikt sa považuje za genocídu, čo sa tam presne odohralo?

Islamský štát chcel zradikalizovať všetkých obyvateľov, pričom zabil veľa kresťanov či jazídov, mnohých vzal do otroctva. Ženy boli znásilňované a predané, malých chlapcov zase odvieďli k Deťom islamského štátu. Keď som tie ženy videla, vedela som, že moja pomoc tu nekončí, chcela som im pomáhať viac. Islamisti zabili aj mnohých moslimov, ktorí sa k nim nechceli pridať alebo sa nechať zradikalizovať. Navyše zaútočili na krajinu v auguste, kedy je v Iraku extrémne horúco, ľudia pri úteku zomierali od smädu. Do Kurdistanu je to stovky kilometrov. Tí, čo ostali v horách, boli úplne odstrihnutí od sveta, nemali tam vodu ani jedlo. Mnoho ľudí bolo zabitých, mnoho dedín kompletne vyvraždených. Dodnes sú tam masové hroby, ktoré vykopal Islamský štát a nahádzal do nich telá mŕtvych.

Aká je situácia v Kurdistane osem rokov po konflikte?

Zložitá. Nové vedenie Iraku v roku 2017 neuznalo výsledky referenda, v ktorom hlasoval Iracký Kurdistan o svojej autonómii a odvtedy sú tam napäté vzťahy. Centrálna iracká vláda nevypláca krajine žiadne príspevky, takže štátni zamestnanci sú bez peňazí. V krajine sú však stále oddiely Islamského štátu, ktorý sa snaží

o kontrolu územia. Sú tam prítomní aj vojaci Iránu, Sýrie, či Turecka. Ľudia nemajú prácu, mnohé humanitárne organizácie navyše odišli a presunuli sa na Ukrajinu. Takže ľudia v utečeneckých táboroch ostali bez prístupu k jedlu, liekom, zdravotnej starostlivosti. Celkovo pritom v Irackom Kurdistaně žije asi 1,8 milióna utečencov, ale nielen zo Sindžáru, ale aj Bagdadu a Sýrie. Mnoho ľudí chcelo utiecť do Európy, ale to si mohli dovoliť len bohatí, tí chudobní, ktorí potrebujú pomoc, sú stále tam. Utečenecké tábory sú však dnes v katastrofálnom stave, začínajú byť veľmi špinavé, štát sa o ne zvláda postarať.

Keď to vidíte, čo vás napadá?

Že bude ďalšia vojna. Preto je mojou ambíciou získať ďalšie finančné prostriedky a pomôcť ešte väčšiemu počtu ľudí.

Od humanitárnej pomoci, poskytovania potravín a liekov, sa práca vašej organizácie preklenula na rozvojové projekty, ktoré zahŕňajú budovanie studní. Nie je to v tak geopoliticky rozvrátenej krajine trochu problém?

Je, napríklad len dva mesiace potrebujeme na to, aby sme vybavili všetky administratívne povolenia. Pretože Irak je rozdelený na viacero oblastí, guvernorátov (provincií), medzi ktorými sú checkpointy, cez ktoré nemôžete prejsť len tak, musíte mať na ich prechod povolenie. Na stavbu musíte mať súhlas od samotného guvernorátu, od vodnej správy, potom tiež od vojenskej správy, polície i kriminálnej polície, a to kvôli terorizmu, aby ho vylúčili. Kontrolujú totiž, ako sú použité financie, či skutočne idú na projekty týkajúce sa výstavby studní a nie na dotovanie terorizmu v krajine. Je to dobré, že to takto kontrolujú, aj keď nesmierne zdĺhavé.

Tak sa zdá, že keď už vybavíte povolenia, máte akoby z polovice vyhraté.

Áno, následne si objednáme stroj s vrtákom a ideme na miesto, ktoré stanovil vodný analytik s našim inžinierom a začíname s vrtom. Rokmi sa jeho hĺbka zväčšuje. V roku 2017 sme vrtali do 150 až 200 metrov do zeme, teraz pri ďalšej studni očakávame, že pôjdeme do hĺbky 350 metrov. Súvisí to s nedostatkom dažďových zrážok, ktorým trpí najviac práve severný Irak. Už päť rokov v tejto oblasti poriadne nezapršalo, z veľkých riek, akými boli Eufrat a Tigris, sú dnes potoky. Je to dôsledkom otepľovania, čo je veľký problém, pretože tým pádom je aj pitnej vody nedostatok.

Viete odhadnúť, koľkým ľuďom ste výstavbou studní pomohli?

Myslím, že to číslo sa môže pohybovať okolo milióna ľudí. Do dnešného dňa sme vybudovali 17 studní, plus nainštalovali desiatky filtrácií do domácností či škôl, kde voda už bola, ale nevyhovovala svojou kvalitou. Máme ďalších 72 žiadostí na realizáciu studní, no nie je jednoduché zháňať finančnú podporu na ich budovanie. Je to totiž technologicky náročný proces – každý ten vrt musíme vyvložkovať, aby sa nezrútil. Keď dovrtáme, tak si vydýchnem, lebo to najťažšie máme za sebou. Potom musíme ešte zabudovať čerpadlo, dobudovať ochranný domček, zapojiť elektrický generátor a dobudovať potrubie. To následne napojíme na hlavné potrubie obce a na nádrž, z ktorej si môžu ľudia tú vodu odoberať.

Predpokladám, že sa cítia byť veľmi zaviazaní.

Sú naozaj veľmi vďační. Je pravda, keď sa hovorí, že bez jedla dokážu ľudia prežiť pár dní, ale bez vody nie. My ani nevieme, ako je tá voda dôležitá, keďže u nás je bežné, že keď otočíme kohútikom, tak tečie. Ale v Iraku tým kohútikom otočíte a voda

nejde. Navyše, v lete, keď teplota ovzdušia dosiahne aj 50 stupňov, ľudia, ktorí nemajú prostriedky kúpiť si klimatizáciu či ventilátor, navyše niekedy ani pol dňa nejde elektrina, tak si zvykli rosť vzduch pred domom, aby sa troška ochladil.

Ako dokázali fungovať bez vody?

Štát sa to vždy nejakým spôsobom snažil riešiť. Tí, čo mali zamestnanie alebo aspoň trochu peňazí, si kupovali vodu v PET fľašiach, ale to je neudržateľné. Jednak im neostávali peniaze na iné veci ako napríklad na vzdelanie, lekársku starostlivosť a po druhé, používanie plastových fliaš výrazne znečisťuje životné prostredie, lebo oni nemajú skládky, kde by sa ten odpad spracoval, ale všetok ho hádžu za obec. Potom sú PET fľaše všade. Aj štátna správa sa snažila zabezpečiť prístup k vode a rozvážala ju cisternovými autami, no zdroje vody boli maximálne vyťažené a báli sa ich preťažovať, aby o ňu úplne neprišli. Je to komplikovaná situácia, aj preto štátna správa i obyvatelia sú veľmi vďační, že sa snažíme v ich krajine studne vŕtať.

Kolko stojí približne vybudovanie jednej studne?

To závisí na hĺbke vrtu, na dĺžke potrubia, na spôsobe elektrického napojenia. Cena sa pohybuje od 60 do 100 tisíc dolárov, je to individuálne. Sme vďační oficiálnej rozvojovej pomoci SlovakAid a Slovenskej katolíckej charite za doterajšiu finančnú pomoc pri ich budovaní.

Máte aj iné projekty?

Spolupracujeme aj s Diecéznou charitou Brno, s ktorou sa špecializujeme na zdravotnú starostlivosť. V oblasti Sindžár sa nám podarilo vybudovať dve zdravotné strediská, aj keď to bolo logisticky veľmi náročné. Pre istotu sme cez krajinu lieky a vybavenie prevážali radšej v noci, aby nám to niekto cestou neukradol. Bol to veľký stres. Spolupracovali sme aj s irackými vojakmi, ktorí na prepravu dávali pozor. Všetko dobre dopadlo a aj sme ich tri roky prevádzkovali. Pôvodné strediská boli totiž zbombardované, nemali ani evidenciu pacientov. Zaviedli sme v nich zdravotné karty pacientov a odvtedy, ako prešli do správy irackého ministerstva zdravotníctva, tento systém evidencie stále používajú.

Vy máte Sindžár, v preklade Shingal, aj v názve organizácie, čo presne ten názov znamená?

V preklade „Slobodný Shingal“. Túžbou viacerých členov našej organizácie, ktorí pochádzajú zo Shingalu, je, aby bolo mesto päť slobodné. Sami sa snažia robiť, čo môžu a pomáhajú, ako len môžu. Našu organizáciu som zakladala práve s úmyslom, že v nej budú pracovať hlavne tamojší ľudia. Hoci neboli na začiatku vzdelaní, podporovali sme ich, aby znova chodili do školy a učili sa, aj anglicky. Napríklad z chlapca, ktorý kedysi pracoval pri tehlách, je môj zástupca, moja pravá ruka. Záležalo mi na tom, aby ľudia dostali šancu a mohli robiť niečo užitočné. Napriek tomu, že v krajine nie je povinná školská dochádzka, deti sa chcú vzdelávať, lebo vedia, že je dôležité byť vzdelaný.

Prečo by ľudia na Slovensku mali pomáhať v Iraku?

V podobnej situácii sa môžeme ocitnúť raz aj my, nikto nevie, či raz nebudeme aj my potrebovať pomoc zvonka. Ale tiež by sme si mali uvedomiť, že ak budú mať obyvatelia Iraku zabezpečené hlavné potreby ako vodu, jedlo, prácu, zdravotný systém, nebudú musieť utekať do Európy, lebo im doma nebude nič chýbať. Opustiť domov nie je pre nikoho jednoduché, je to skôr nevyhnutné.

Lenka Vančová

foto: Lenka Vančová

Naši koordinátori (zľava): Natália Pračková, Natália Páleníková, Martina Ďuricová a Martin Kružliak

Kúpou Darčeka pomoci za krajší život chudobných detí

Projekt Adopcia na diaľku® funguje už viac ako 25 rokov a za ten čas sme stihli pomôcť viac ako 15 000 deťom. Tento rok sme sa pustili do realizácie ďalšieho spôsobu podpory pre chudobné deti – Darčeka pomoci. Pomôcť môže ktokoľvek. Stačí si vybrať medzi obrázkami z Vietnamu, farebnými misami z Ugandy či voňavými koreninami priamo z Indie. Môžete tak jednoducho a zmysluplne vybrať vianočný darček pre svojich blízkych a podieľať sa na ďalšom zmysluplnom príbehu.

India, Uganda, Ukrajina, Vietnam, Haiti, Honduras a Kuba – to je sedem krajín, z ktorých majú na diaľku adoptované deti darcovia z celého Slovenska. A stačí im tak málo, vedomie o pokroku detí v škole či ich aktuálna fotografia. Teraz ponúkame aj možnosť zadovážiť sebe či svojim blízkym pod stromček vecičku z niektorej zo siedmich krajín a rozžiariť tak domov darčekom s príbehom.

Darčeka nám posielajú miestni pracovníci priamo z centier, s ktorými spolupracujeme. Sú tak výsledkom voľnočasových aktivít detí, mladých dospelých, ktorí získali vzdelanie a prácu vďaka našej podpore, alebo miestnych remeselníkov. Podporujeme tak zároveň výrobu a tvorbu tamajších komunit. Celá vyzbieraná suma z Darčeka pomoci putuje tiež späť na podporu miestnych centier.

Ponuka darčeka je naozaj rôznorodá. Poprosili sme preto našich koordinátorov, aby predstavili najobľúbenejšiu vecičku za svoju krajinu. Ktorá sa im najviac páči a odporúčajú ju všetkými desiatimi vymeniť za dobrý skutok?

Pohľadnicu, obrázok, korenie či ruženec

Naša koordinátorka za Vietnam, Natália Pračková, sa nevedela rozhodnúť. Zaujali ju hneď dva krásne predmety. Pestrofarebná pohľadnica a snový obrázok dvoch dievčat pod rozkvitnutým stromom. „Obrázok mi pripomína ilustráciu z rozprávkovej knihy a hodí sa aj do detskej izby. Pohľadnica je zas precízne vystrihnutá, má v sebe aj pestrofarebné kvietky. Kludne by som ju aj nikomu neposielala a položila do poličky medzi knihy,“ hovorí s úsmevom Natália.

Natálka, tentokrát Páleníková, je koordinátorkou za Indiu. „Kolegovia z indických centier nám poslali všakové koreniny, ktoré naozaj rozvonievajú a potešia nielen priaznivcov indickej kuchyne. Mňa najviac zaujal kardamón. Má sviežu citrónovú vôňu a korenistú chuť. Vôňa je intenzívnejšia, keď sa kardamón rozdrví tesne pred jeho použitím. Preto je lepšie ho kupovať celý, namiesto mletého,“ vysvetľuje Natálka. Kardamón je známy aj svojimi prospešnými účinkami na zdravie. Obsahuje vitamíny B a C, horčík, vápnik, železo a mnohé ďalšie minerály. Pôsobí proti vírusom a má posilňujúci účinok na organizmus.

„Pracujem ako asistentka pre Ugandu, no táto krajina je mi veľmi blízka aj z iných dôvodov. Misy, ktoré nám z krajiny poslali, sú nielen pekným, ale aj praktickým výrobkom, ktorý podľa mňa zútulní každý kuchynský stôl. Obzvlášť sa mi zapáčila misa v zeleno-modrej kombinácii. Pekne ladila aj s hroznom a figami, ktoré sme pri fotení skúsili do misy dať,“ prezradila Martinka Ďuricová.

„Ružence máme v ponuke v rôznych farebných prevedeniach. Ja som si vybral žltomodrý, lebo reprezentuje farby ukrajinskej vlajky. Práve v týchto časoch vnímam aj osobnú potrebu modlitieb za túto krajinu,“ hovorí Maťo Kružliak, náš koordinátor za Ukrajinu.

Na Ukrajine pomáhame deťom aj v čase vojny.

Darčekom pomoci na zmysluplné projekty

Výberom napríklad jedného zo spomínaných darčiekov si urobíte nielen radosť, ale umožníte nám ďalej pomáhať núdnym deťom z rôznych kútov sveta. Finančné dary poputujú na riešenie ich problémov so vzdelávaním, chudobou a ťažkosťami každodenného života. Medzi zrealizované projekty patria napríklad základné potreby pre deti v Ugande – matrac, prikrývka, lavór na umývanie rúk a kovová skrinka na oblečenie. Deti sa veľmi radovali, pretože prvýkrát v živote môžu spať na vlastnom matraci a majú si kde uložiť svoje veci.

Deti z Ugandy sa tešia zo svojho prvého matraca, prikrývky a lavóra na umývanie.

Doteraz spávali na papyrusových podložkách, častokrát s ďalšími členmi rodiny, a prikrývali sa šatkami, ktoré zároveň slúžia ako oblečenie. V Indii a na Ukrajine pomohli viaceré naše potravinové balíčky, ktoré obsahovali základné suroviny ako ryžu, cibuľu, vajíčka či olej. Potraviny uživilí počas pandémie celé rodiny s deťmi. V Ugande sme napríklad pomohli finančne zabezpečiť lieky pre vyše 600 detí s HIV.

Sme nesmierne vďační za všetku pomoc, ktorú deťom vy, naši dobrodinci, poskytujete. To množstvo štedrých a dobrých ľudí pripravených pomáhať nás veľmi teší a naplňa srdcia detí radosťou a nádejou, pretože vidia, že ich osud nie je ľuďom ľahostajný.

Počas koronakrízy dostalo potravinový balíček 540 indických rodín.

Miroslava Knapíková

foto: Roman Kortiš a archív Adopcie na diaľku®

Vedúca centra Gift of Love Catherine Riria na obhliadke budúcej učebne.

Remeselné dielne sú nádejou pre mladých v Ugande

Ďakujeme všetkým darcom, ktorí sa zapojili do zbierky Pôstna krabička a prispeli tento rok na rozšírenie charitnej Dielne sv. Jozefa v Ugande. Za krajčírky a tesárov sa v nej učia mladí, ktorí nedokončili základnú alebo strednú školu. Čoskoro do ponuky pribudne murársky a kuchársky kurz. Vďaka novým dielniam narastie počet učňov na 75 ročne. Aké sú naše plány? Čítajte ďalej.

„S nápadom výstavby dielni v Ugande prišla naša spolupracovníčka Gitka, ktorá stála aj pri zrode celého Centra Gift of Love, kde sa venujú deťom a mladým s HIV. Videla, že remeslo je pre mnohých mladých ľudí cestou k lepšiemu životu. Bolo to v roku 2017. Prvá bola postavená krajčírka dielňa a o rok neskôr aj dielňa pre stolárov,“ opisuje začiatky remeselného vzdelávania v charitnej dielni Martin Vittek, projektový manažér Slovenskej katolíckej charity. Za šesť rokov fungovania dostalo kvalitné odborné vzdelanie vyše 200 mladých. „Momentálne sa stavia murárska dielňa, do ktorej prídu prví študenti už začiatkom budúceho roka. Neskôr pribudnú aj priestory pre kuchárov a dve multifunkčné učebne, ktoré budú slúžiť na teoretickú výučbu a rôzne krátkodobé kurzy,“ hovorí Martin. Sám navštívil viacero odborných škôl po celej Ugande, aby spolu s tímom miestnych zamestnancov zvolili čo najlepší dizajn dielni a jednotlivých učební. Na rozšírenie Dielne sv. Jozefa prispeli sumou 30 000 eur aj darcovia projektu Adopcia na diaľku®. Celkovo do rozšírenia dielni Charita investuje 68 000 eur.

Mladí zo Slovenska pre mladých z Ugandy

Do Ugandy vysielame ročne štyroch dobrovoľníkov na šesťmesačnú misiu, ktorí pôsobia a bývajú v Centre Gift of Love. Prednedávnom sa odtiaľ vrátili aj manželia Kosmeľovci. Silvester ako informatik mal na starosti rôzne technické záležitosti a problémy; jeho manželka Ivanka zase vypomáhala s výučbou v miestnej škole. Zároveň sa starala aj o fungovanie krajčírkej asociácie.

„Špecifickou súčasťou našej práce bola starostlivosť o fungovanie dielni. Účastníci kurzov sú najmä mladí, ktorí sa kvôli výsledkom nedostali na strednú školu, alebo si to jednoducho ich rodina nemohla dovoliť, keďže štúdium v Ugande nie je preplácané štátom,“ približujú situáciu manželia Kosmeľovci. K srdcu im prirástla hlavne krajčírka dielňa. Jej súčasťou je už druhý rok aj krajčírka asociácia. Tvoria ju absolventky krajčírkeho kurzu, ktoré sa spoločne snažia zefektívniť výrobu a predaj svojich produktov. „Našou úlohou bolo pomôcť týmto dievčatám pri navrhovaní nových produktov, určovaní ich cien, ale rovnako aj ukázať dievčatám, že je dôležité dbať na detaily a robiť kvalitnú prácu, pretože práve tým sa môžu odlišiť od miestnych krajčírskiev. Pre miestnych obyvateľov je dôležité hlavne to, že je to ušité a použiteľné, no na kvalitu sa až tak nedbá,“ dodávajú Kosmeľovci. V spolupráci s Kosmeľovcami dievčatá začali vyrábať nové druhy produktov, posunuli ďalej svoje zručnosti a naučili sa, ako si naceniť produkty.

Po absolvovaní kurzu získala vlastný šijací stroj

Betty Uzadio patrila od začiatku medzi tie šikovnejšie študentky. Vďaka darcom zbierky Pôstna krabička sa naučila šiť sukne, šaty, nohavice a školské uniformy. Ročný krajčírsky kurz absolvovala v dielni pred rokom, hoci ho pandémie na chvíľu prerušila. „Nemala som vtedy stálu prácu a hľadala som, čo budem v živote robiť. Tak som sa prihlásila na krajčírsky kurz a vybrali ma. Naučila som sa šiť celkom rýchlo,“ opisuje Betty svoje začiatky a motiváciu k učeniu. So spolužiačkami sa vyučili pod vedením krajčírky Clary. Na šlapacích

strojoch, ktoré sa v Ugande hojne používajú, sa ich naraz učilo skoro tridsať. Úspešne ho v minulom roku dokončilo 21 žien, z okolia mesta Adjumani, kde Charita dlhodobo pôsobí. Absolventkám odovzdali miestni zamestnanci štartovací balíček, aby získali väčšiu šancu na úspech v porovnaní s konkurenciou. „Začiatky mi veľmi uľahčila pomoc Charity. Dostala som šijací stroj, látku a nite. Niečo som ušila, predala a mohla sa ďalej zlepšovať a pokračovať v tom, čo ma baví“, spomína Betty na prvé oblečenie ušité pre zákazníka. Mesačne si zatiaľ zarobí vyše 100 000 ugandských šilingov, čo je okolo 25 eur. Prilepší si aj pestovaním zeleniny. Nemá manžela ani deti, podporuje však štúdium svojich príbuzných a vzťahy s nimi si veľmi cení.

Betty si sama ušila šaty, ktoré bežne nosieva.

Betty šije všetko oblečenie z kitenge, látky s farebnými a pestrými vzormi typickými pre Ugandu, Rwandu, Keňu, Sudán či Kongo. Našla si aj stále klientky, ktoré mali viac požiadaviek, ako bola schopná zvládnuť. Zdôverila sa s tým sociálnym pracovníkom Charity, ktorí ju chodievajú navštevovať. Pozvali ju do krajčírkej asociácie, v ktorej začínalo päť šikovných krajčírok. Spolu si tak napríklad nakupujú látku a zaviedli si aj spoločné sporenie. Z ušetrorených peňazí si tak potom môžu požičať na väčšie investície, napríklad na kúpu šijacieho stroja. Mali k tomu aj adekvátne školenia. Pre darcov zo Slovenska začali tiež šiť tašky, kuchynské zástery a podložky pod hrniec, za dobrovoľný príspevok si ich záujemcovia môžu odnieť z prednášok v kostoloch o práci Charity v Afrike. Krajčírky z asociácie možno kúpou ich produktov podporiť aj na www.charitnyshop.sk. „Ďakujem charite za podporu. Dopriala by som túto možnosť aj ďalším mladým ženám“, odkazuje Betty darcom Pôstnej krabíčky. Jej príbeh si môžete pozrieť vo filme Príbehy z krabíčky na www.postnakrabicka.sk.

Vlastný biznis, aj práca pre veľké firmy

Nie vždy je ale cesta za vytúženým vzdelaním taká jednoduchá. Ako v mnohých afrických krajinách, aj v Ugande je ťažké dostať sa k vzdelaniu, hlavne kvôli zlej finančnej situácii, v ktorej sa mnohé rodiny nachádzajú. „Aj keď sa snažíme školné udržiavať v minimálnej výške, stále je potrebné zaplatiť základné fungovanie dielne – tzn. inštruktora, materiál a náradie“, objasňuje Martin Vittek. Avšak, keď sa už mladým podarí dostať na samotný kurz, ich morálka je obdivuhodná. „Deti a mladí si veľmi vážia možnosť vzdelávať sa a zvlášť, keď vedia, že sa našiel na Slovensku niekto, kto ich na tejto ceste podporí.“ S vedomosťami, ktoré mladé ženy a muži z Ugandy dostanú od kvalifikovaných inštruktov, sú pritom schopní založiť si aj vlastný malý biznis alebo sa zamestnať v kvalitnejších firmách, ktoré vyžadujú oficiálne štátne certifikáty. Tie po absolvovaní skúšok dostávajú aj naši študenti. Napríklad inštruktorka zo stolárskej dielne Christopher potvrdzuje, že mnohí z jeho študentov sa dostali do veľkých stolárskych a stavbárskych firiem po celej Ugande. Rozhovoril sa o tom aj vo filme Príbehy z krabíčky. Odporúčame si ho tiež pozrieť na www.postnakrabicka.sk/film-pribehy-z-krabicky/.

Dievčatá z krajčírkej asociácie.

Ivanka Kosmelová na workshope o výrobe kuchynských zástier.

Budúca učebňa.

Už za 100 eur môže ďalšia mladá žena absolvovať krajčírsky kurz. Pomôžte jej alebo iným mladým z Ugandy na ceste za vzdelaním a to darom na účet: SK03 1100 0000 0029 4446 3095 alebo na webe www.postnakrabicka.sk. Ďakujeme!

Ján Košta

foto: Ján Košta, Ľudovít Haizer, Silvester Kosmel

@CharitavAfrike

www.postnakrabicka.sk

Kristína (druhá zprava) s dobrovoľníkmi.

Dobrovoľníci potrebujú vedieť, že ich máme naozaj radi

Pre koordinátorku dobrovoľníkov KRISTÍNU RYŠAVÚ (36) z Trnavskej arcidiecéznej charity je vždy veľkým prekvapením, koľko ľudí je ochotných vo svojom voľnom čase pomáhať druhým. „Dobrovoľníci sú neplatení, nie preto, že sú bezcenní, ale preto, že sú neoceniteľní“, takéto motto visí v charitnej dielničke, kde sa s nimi stretáva.

Charita patrí medzi tie organizácie, ktorá sa stará nielen o ľudí v núdzi, ale aj o tých, ktorí chcú pomáhať nezištne v úlohe dobrovoľníkov. Ponúka rozmanité príležitosti pre deti, dospelých aj seniorov. Mnohí sa vracajú opakovane a Charita sa im stala druhým domovom, kde nachádzajú nové priateľstvá a učia sa novým veciam. Zaujímalo nás, ako to funguje v Trnave, kde medzi dobrovoľníkmi na každej akcii panuje veľká súdržnosť.

Mali ste skúsenosti s dobrovoľníctvom aj predtým, než ste začali pôsobiť na trnavskej charite?

Počas materskej dovolenky som vypomáhala v sociálnom podniku Batekárka v Trnave. Založili ju moje kamarátky a veľmi sa mi páčil celý koncept tohto projektu. Je to také reuse-centrum, takže ľudia im tam nosili veľmi veľa vecí, ktoré sme museli triediť a upratovať. Pripravovali sme aj rôzne akcie od bazárov, cez kurzy, vzdelávania a podobne. Dievčatá mali veľa nápadov, organizovali veľa podujatí, tak som im s tým pomáhala, učila sa novým veciam a starala sa aj o iných dobrovoľníkov.

Keď ste si po materskej dovolenke hľadali prácu a našli ponuku od Charity, ktorá hľadala koordinátora dobrovoľníkov, už ste zrejme tušili, o čo ide.

Mala som len istú predstavu. Kolega, ktorý tu bol predtým mnou, dal tejto pozícii všetko, a potreboval sa už posunúť, ísť ďalej. Práca s dobrovoľníkmi nie je jednoduchá, je to práca s ľuďmi. Myslím si, že keď človek pracuje s ľuďmi, mal by meniť pozície, aby nevyhorel. Odo mňa sa očakávalo, že to dobrovoľníctvo posuniem zase niekam ďalej. Bola som viac menej hodená do vody, kolega ma ani nemal kedy zaučiť, lebo práve v čase môjho nástupu sa jeho manželke narodil syn a bol pri nich. Mám síce aj kolegyňu Taničku, ktorá mi bola vo všetkom nápomocná, robí však len na polovičný úväzok a keď poobede odišla domov, ostala som tu sama a cítila som sa stratená. Pomohlo mi však, že dobrovoľníctvo na

charite má v Trnave dobre našliapnuté a už tu bolo zopár stálych dobrovoľníkov, vďaka ktorým som sa mohla rýchlejšie adaptovať.

Aká bola vtedy kapacita dobrovoľníkov?

Mali sme s dobrovoľníkmi uzatvorených okolo 40 zmlúv, z toho 15-20 dobrovoľníkov k nám chodilo pomáhať pravidelne. Za to obdobie roka a pol, čo som tu, sa nám počet zmlúv zdvojnásobil, a taktiež pribudli ďalší aktívni dobrovoľníci. Jeden ukazovateľ je však počet zmlúv, druhý to, koľko tých dobrovoľníkov je aktívnych.

Toho, že by vám nemal kto pomôcť, sa zrejme teda neobávate.

Vždy sa obávame. Dobrovoľníci môžu a nemusia prísť, je to ich vôľa sa rozhodnúť a my ich nemôžeme nútiť. Vždy, keď pripravujeme akciu, snažíme sa o nej dobrovoľníkov včas informovať, aby si zriadili pracovné, ale aj súkromné povinnosti tak, aby nám boli nápomocní. No aj napriek tomu je tu riziko, že neprídu, hoci nám to sľúbili. Je to iné, ako keď nepríde zamestnanec, ktorý svoju neprítomnosť musí nejako vysvetliť, vykladať. Dobrovoľník nemusí udať žiaden dôvod. Keď nepríde, je to len a len jeho vec. Našťastie, musím pochváliť našich dobrovoľníkov, s ktorými, keď sa dohodnem, väčšinou prídu. Veľmi si to cením, pretože pre mňa, hoci aj ja som bola dobrovoľník, je stále neuveriteľné, že toľko ľudí nám chce vo svojom voľnom čase nezištne pomáhať.

Existuje spôsob, ako si vychovať dobrého a spoľahlivého dobrovoľníka?

Neviem, či je nejaká univerzálna forma ako to docieľiť, ale mne sa osvedčilo, že mi na dobrovoľníkoch záleží. Za tú krátku dobu, ktorú som tu, som si uvedomila, že je potreba venovať im veľa času a vytvoriť im podmienky, aby sa u nás cítili dobre, aby mali pocit, že niekam patria, že ich máme radi a že sú pre nás dôležití. Nedá sa byť s každým za dobre, ale keďže tých dobrovoľníkov potrebujeme, hľadáme možnosti, aby ich a naše potreby boli naplnené.

V charitnej dielničke môžu dobrovoľníci realizovať aj vlastné nápady.

Zúčastnila som sa viacerých akcií Charity v Trnave, kde som stretla veľa dobrovoľníkov, ktorí pomáhali a cítila som tú ich vzájomnú súdržnosť.

Som rada, že je to zvonku tak vidno, a zároveň je to pre mňa veľmi dobrá spätná väzba. Nie je to však len moja zásluha, lebo dobrovoľníkom sa Charita venuje už dlhšie. Je to zásluha celého kolektívu. Naši dlhodobí dobrovoľníci poznajú aj našich zamestnancov, lebo sa s nimi pravidelne stretávajú na akciách alebo len tak u nás v dielničke pri práci. A potom, musím sa priznať, máme šťastie na ľudí. Sami nás vyhľadávajú a chcú byť súčasťou toho, čo robíme, kým sme.

Takže nepotrebuje robiť žiaden nábor?

Netvrdím, že by sme nepotrebovali. Sem tam zverejníme výzvu na sociálnych sieťach. Často krát si nás nájdú úplne sami. S našim charitným stánkom a dobrovoľníkmi chodíme na rôzne podujatia a ukazujeme druhým, čo spolu s dobrovoľníkmi a celou charitou, robíme napríklad v rámci tvorivých dielní. Popríklad si zorganizujeme nejaké podujatie, kam pozveme napríklad deti. Medzitým sa môžeme rozprávať s ich rodičmi, oni sa potom chcú sami zapojiť alebo povedia o nás niekomu ďalšiemu.

Vedeli by ste charakterizovať, kto všetko sú vaši dobrovoľníci?

Mala by som asi konečne spraviť nejakú štatistiku, lebo sa ma na to všetci pýtajú, no ja na to nemám presnú odpoveď. Respektíve, sú to všetci – od detí zo základných, stredných škôl až po vysokoškolákov, od ľudí so základným vzdelaním až po nadpriemerne inteligentných ľudí z klubu Menza a taktiež ľudia v produktívnom veku, ale aj seniori. Našťastie, naša zložka s dobrovoľníkmi je obrovská. Sami sa postupom času „vyprofilujú“ na tých, ktorí chodia vypomáhať len na naše akcie a potom takých, ktorých kvality už poznáme a majú pridelenú svoju prácu, v ktorej sa cítia dobre a robia ju radi. Máme napríklad jednu pani, ktorú baví piecť oplátky, potom máme dobrovoľníkov, ktorí vyrábajú hlinené dukáty (špeciálne platidlo, ktorým môžete v Trnave podporiť ľudí na ulici, dostanú zaň na Charite jedlo, alebo sa môžu umyť či oprat' sa veci, pozn. red.), ďalší dobrovoľníci zase radi šijú alebo obsluhujú v charitnej kaviarni Špitálik. Máme dosť dobrovoľníkov aj z radov ukrajinských odíedencov, ktorí sú vďační charite za pomoc, ktorú im poskytla a

chcú sa takto odvdáčiť. Mnohé ukrajinské ženy nám varia či pečú na akcie. Máme aj „našu“, Oľgu, ktorá chodí s nami na akcie, je veľmi kreatívna, organizuje si dielničky pre deti a okrem toho robí dievčatkám krásne účesy.

Každý si teda môže vybrať, čo bude na charite robiť?

Keď k nám príde nový dobrovoľník, je dôležité sa s ním rozprávať, aby som zistila jeho predstavu. Keďže máme široké portfólio aktivít, ponúknem mu ich na výber. Je veľmi potrebné, aby som ho počúvala. Ak by som dobrovoľníkovi dala upratovať naše priestory a jeho baví šiť, tak mi ďalší raz nepríde. Aj keby nevedel šiť a mal by o to záujem, tak mu tú možnosť dám, aby sa u nás cítil dobre. Zároveň vyskúšame aj iné veci. Kým nájdete kvality každého dobrovoľníka, prejde často veľa času a je to možno trochu zdĺhavý proces, ale veľmi potrebný, ak chceme, aby prišiel aj nabudúce a robil aj to, čo potrebujeme my. Ak však tento proces podceníte, môžete prísť o veľmi dôležitých ľudí. Mali sme napríklad jednu dobrovoľníčku, veľmi šikovnú ženu, ktorá bola sestričkou na ARO. Vo voľnom čase k nám chodila pomáhať. Keď sem prišla, zložila si veci, sadla si za šijací stroj a šila. Raz som si potrebovala odbehnúť a poprosila som ju, či by nepostrážila kaviareň, keďže tu iný dobrovoľník nebol. Všetko spravila, obslúžila zákazníkov, naservirovala kávu, ale potom ma prosila, aby som ju už nikdy nedávala do kaviarne, že nechce byť v kontakte s ľuďmi, lebo ich má v práci dosť. To bola presne lekcia o tom, že naozaj treba rešpektovať potreby dobrovoľníka a dať mu takú aktivitu, pri ktorej sa cíti dobre.

Sú také aktivity, ktoré dobrovoľníci preferujú?

Napríklad obsluhovanie v charitnej kaviarni. Taktiež majú radi zbierky a akcie, kam chodíme s našim stánkom a prezentujeme našu tvorbu a naše služby. Mnohí z nich sú hrdí, keď vystupujú pod značkou CHARITA. Tiež sa im páči, keď chodíme za seniormi do zariadenia v Číferi neďaleko Trnavy a trávim s nimi čas, napríklad rozprávaním alebo hraním spoločenských hier, prípadne spolu niečo tvoríme. Problém však je, že väčšina dobrovoľníkov môže chodiť až po pracovnej dobe, čo zase úplne nevyhovuje nám s kolegyňou, keďže aj my máme svoje rodiny, ktorým sa venujeme. Rozmýšľame preto o tom, ako by sme im mohli vyhovieť, aby k nám ľudia mohli chodiť po pracovnej dobe, lebo si myslíme, že takých je tiež dosť.

Na návštevu k prezidentke si sama ušila šaty.

Môžu dobrovoľníci na Charite realizovať aj vlastné nápady?

Môžu, a tomu sa aj veľmi tešíme. Napríklad sa nás vlani jeden dobrovoľník pýtal, či by v našej kaviarni nemohol organizovať filmové večery. Tak sme mu dodali premietačku a plátno, on si zostavil program a každé dva týždne sa premietalo. Sme otvorení akýmkoľvek nápadom a podnetom, keďže naše vlastné možnosti, aj personálne, sú obmedzené.

O pár dní sa začne najväčšia potravinová zbierka, pri ktorej dobrovoľníci tiež pomáhajú. Ich úlohou je oslovovať okoloidúcich, aby sa do zbierky zapojili a prispeli. Je medzi dobrovoľníkmi záujem o túto aktivitu?

Nám sa pri takýchto akciách osvedčilo osloviť na spoluprácu školu a skontaktovať sa so zaniatými pani učiteľkami. Verte mi, každá škola takú pani učiteľku má. Takú, ktorá nechce deti len vzdelávať, ale aj formovať. Takáto pani učiteľka potom vie vybrať a motivovať žiakov, vie im vysvetliť, prečo je ich pomoc potrebná. Škola sa rada zapojí, takže ich nemá problém uvoľniť z vyučovania. V poobedňajších hodinách nám zase pomáhajú dospelí, roky sa nám hlásia tí istí, ktorí už vedia čo robiť a vyškolia aj nováčikov.

Čo by ste poradili rozbiehajúcej organizácii, ktorá potrebuje dobrovoľníkov, ale nevie, ako ich získať?

Minulý rok sme začali chodiť po školách s programom, ktorý sme nazvali „Učenie k dobrovoľníctvu.“ Vyrábali sme s deťmi spomínané hlinené dukáty a popri tom sme im rozprávali o dobrovoľníctve, o tom, čo vlastne robia a kam to pôjde, a tie deti to zaujalo. Lebo cez zážitky sa deti naučia najviac. Mnohé z nich si uvedomili, že je dobré robiť aj niečo navyše pre druhých. Treba sa otvárať, dávať o sebe vedieť – cez školy, cez kostoly, cez farnosti. Ísť medzi nich, spraviť prednášku, vytlačiť letáky a porozprávať im o organizácii, v ktorej pracujete.

Čo dobrovoľníctvo prináša človeku do života, prečo by mal niekto pomáhať?

To sa často dobrovoľníkov pýtame aj my. Hovoria nám, že veľa pozitívnej energie, nové skúsenosti či zručnosti, ktoré by inak

nezískali. Výhod je určite viacero, jednou z nich môže byť aj to, že ak je niekto sociálne izolovaný, môže u nás nájsť útočisko alebo nových priateľov. Mali sme aj dobrovoľníkov, ktorí sa tu spoznali a dnes sú z nich manželia.

Čo dáva dobrovoľníctvo vám?

V rámci dobrovoľníctva som sa naučila prekonávať svoju komfortnú zónu a svoje hranice, aj napriek tomu, že som si myslela, že ma to naučila materská „dovolenka“. Ale napríklad nikdy som nemala profesionálnu potrebu pracovať so seniormi. Vďaka nášmu programu som to dokázala prekonať a dnes je to pre mňa veľmi príjemný čas, ktorý trávim spolu s našimi seniormi pri hrách či len tak pri rozhovore.

Absolvujete aj doplnkové školenia, ktoré pomáhajú vašej pozícii?

Charita, ako zamestnávateľ, je v tomto veľmi dobrá. Vďaka nej máme možnosti

sa vzdelávať, tým pádom rásť a napredovať. Rozpočet je síce obmedzený, ale z času na čas chodíme na školenia, napríklad ohľadom komunikácie či spracovávaní emócií. Vzdelávanie v tejto oblasti je pre prácu v Charite a pri práci s ľuďmi veľmi potrebné. Vďaka týmto školeniam zisťuje človek o sebe veľa vecí, a tým pádom vie pracovať nielen so sebou, ale odzrkadlí sa to aj vo vzťahoch a v práci s druhými ľuďmi. Z každého školenia si niečo odnesiem, častokrát je to pre mňa aj možnosť oddychu od bežnej rutiny.

Mnohí ľudia pomáhajú v rámci voľného času, vy máte pomáhanie v náplni práci. Čo robíte na odoreagovanie vy?

Výsledok mojej práce nie je moc vidieť, nie je na papieri, neviem ho fyzicky odovzdať. Preto, keď potrebujem nejaký hmatateľný výsledok svojej práce, tak si sadnem v dielničke za šijací stroj. Je to pre mňa ten najväčší psychický relax. A samozrejme rodina a priatelia, ktorými sú už aj ľudia z radu z dobrovoľníkov.

***Mnohí z dobrovoľníkov sú hrdí,
keď môžu vystupovať pod
značkou CHARITA.***

Nachádzame sa v dielničke, kde máte svoj pracovný stôl aj s počítačom, ale za ním sedíte zrejme málo.

Občas pri ňom sedím, ale je pravda, že oveľa viac som v teréne, medzi dobrovoľníkmi, na akciách. V našej dielničke si zvyknú posediť aj naši

kolegovia z charity. Prídu sa sem vyžalovať, nabráť energiu alebo len tak posediť a vypiť si kávu. Myslím, že to pomáha nášmu kolektívu. Síce musím odložiť svoju prácu a urobiť si ju inokedy, ale aj kolegovia potrebujú podporiť, objasniť a cítiť sa dobre. Dostala som ponuku, že môžem mať stôl aj v kancelárii mimo tento priestor, čo niekedy aj využijem, že si zoberiem počítač a idem tam dopísať aspoň email. Ale myslím si, že by to nebol správny krok. Potrebujem byť v kontakte s dobrovoľníkmi, ktorí sa tu zastavia, aj keď idú len okolo, lebo je dôležité sa o nich zaujímať, vedieť, ako sa majú, čo hovoria napríklad aj len na počasie... Aj o tom je práca koordinátora. Inak by to nemalo zmysel a bola by to len funkcia napísaná na papieri.

Lenka Vančová

foto: Lenka Vančová, archív K.R.

Charita navarila guláš pre svojich dobrovoľníkov

Aj vďaka pomoci dobrovoľníkov môže Charita robiť svoju prácu a pomáhať druhým. Práve pre nich sme v priestoroch záhrady Slovenskej katolíckej charity prichystali v októbri posedenie spojené s ochutnávkou gulášu, ktorý navaril generálny sekretár Miroslav Dzurech.

Pridať sa k dobrovoľníkom môže ktokoľvek, kto chce pomáhať a má na to čas. Už pri príprave gulášu asistovalo hneď niekoľko dobrovoľníkov, ktoré od skorého rána chystali suroviny naň. „Pracujem pre jednu korporátnu firmu a keďže mi to časovo vyhovovalo, prišla som pomôcť. Dozvedela som sa od kamarátky o možnosti pomáhať, dlho som neváhala. Tento rok som už vypomáhala aj v Asistenčnom centre podpory, kde sme sa venovali ukrajinským odídencom. Tiež som sa zúčastnila púte v Šaštíne, kde sme pútnikom rozdávali občerstvenie,“ prezradila Soňa Pajerská (25), ktorá pochádza zo stredného Slovenska. V kuchyni jej pri prípravách asistovala aj 21-ročná Sára Čambálová, dobrovoľníčka z Malaciek, ktorá poňala príležitosť pomáhať ako prax do školy. „Je to zmysluplná aktivita, pretože nielen robíme niečo pre druhých, ale máme z našej pomoci aj dobrý pocit,“ zhodli sa dievčatá svorne. Ochutnali aj z gulášu, ktorého sa podľa receptúry nášho generálneho sekretára Miroslava Dzurecha navarilo takmer 80 litrov. Pochutnal si na ňom so svojou dcérou aj Miroslav Petráš, ktorý je stálou posilou Charity. „Prednedávnom som prenechal svoju firmu synovi a keďže som tým získal dostatok voľného času, rozhodol som sa ho využiť zmysluplne,“ vraví o dôvode, pre ktorý Charite pomáha. Ak treba, vezme svoje auto a rozvezie, čo a kam treba. Aj takúto podobu môže mať podoba dobrovoľníckej práce pre Charitu. Okrem toho, naši dobrovoľníci pôsobia aj v Centrách podpory, kde pomáhajú s výdajom materiálnej či humanitárnej pomoci pre ukrajinských odídencom, varia či pečú v charitnej kuchyni, alebo nám v sezóne pomáhajú s prácami v našej záhrade. Ak by ste mali chuť stať sa členom našej dobrovoľníckej komunity, napíšte nám na dobrovolnictvo@charita.sk, alebo sa informujte podľa miesta vášho bydliska v najbližšej diecéznej charite. Ďakujeme!

Lenka Vančová

foto: Katarína Zorjanová, Lenka Vančová

Pomôcť sa dá aj milým slovom

„Blížšie k Bohu sa cítim byť všade, kde mu dovoľím byť. A to sa dá aj v kostole, v kultúrnom dome, aj v kaviarni,“ hovorí speváčka SIMA MAGUŠINOVÁ (34), ktorá sa pripravuje na svoje adventné turné v kostoloch i synagógach po celom Slovensku.

Oblúbená speváčka má bohatý repertoár piesní, v ktorých sa vyznáva k svojej láske k Bohu. Na svojich koncertoch od Bratislavy až po Bardejov pridá v čase adventu aj zopár vianočných piesní. Slovenská katolícka charita s dobrovoľníkmi ju bude sprevádzať a návštevníkom koncertu ponúkne teplý čaj za ľubovoľný príspevok. Vyzbierané peniaze poslúžia na pomoc núdznym ľuďom.

Poznali ste prácu Charity aj predtým, než ste sa dohodli na spolupráci?

Poznala, dokonca mnoho mojich známych pracovalo a ešte aj pracuje v rámci Charity. Teším sa z tejto spolupráce aj preto, lebo má pridanú hodnotu, čo je pomoc iným. Nie je to klasické partnerstvo, kde je nejaký sponzor, ktorý podporí turné. Táto spolupráca je čarovnejšia a verím, že aj naši fanúšikovia to ocenia. Budú sa môcť po koncerte zahriať teplým čajom, pričom výťažok pôjde na dobrú vec.

Dobré meno Charity pomáhajú šíriť aj dobrovoľníci, ktorí sú veľmi nápomocní pri jej činnosti. Vy máte nejaké skúsenosti s dobrovoľníctvom?

Počas vysokej školy som pracovala v La Salette, čo je francúzske pútnické miesto, kde som robila v kuchyni. V podstate som za svoju dobrovoľnícku prácu mohla bývať v nádhernom prostredí francúzskych Álp a stravovať sa zadarmo v krásnom kláštore, ktorý navštevovali pútnici. Bolo to nádherné obdobie. Našla som si tam aj kamarátky, s ktorými sme v kontakte dodnes.

Čo podľa vás dáva človeku to, keď niekomu pomáha?

Myslím si, že je to pre človeka prirodzené. Ľudia podľa mňa majú v sebe túžbu robiť šťastných iných alebo pomáhať v tom, v čom vedia. Niekedy je tá túžba možno len zahádzaná starosťami, ale je tam. Tak to vnímam ja. Nemusi to byť vždy priamo dobrovoľníctvo, charita alebo pomoc núdznym. Pomáhať sa dá aj tam, kde sme. Milým slovom, úsmevom, rozhovorom...

Alebo spievaním... Je spievanie pre vás tým, o čom ste povedali, že je to zmysel života?

Tvorenie vlastných textov, skladanie hudby k nim a spievanie je krásne a veľmi ma to baví. Rovnako ma bavia aj hory a lezenie po skalách. Nie je to však môj zmysel života. Zmysel života je pre mňa vidieť Boha v každom človeku, učiť sa milovať seba, iných aj Jeho, učiť sa stále rásť v láske a jednote - či v rodine, alebo vo svete...

Ľudia o vašej hudbe hovoria, že je pohladením pre dušu. O to krajšie je, že hráte na mnohých benefičných akciách a často bez nároku na honorár. Ťažko je vám odmietnuť takéto ponuky?

Podľa mňa už viem povedať aj nie (úsmev). Hoci je pravda, že benefičné akcie, zvlášť pre niektoré moje oblúbené organizácie, sú moja srdcovka. No žiaľ, nedá sa byť všade. Snažím sa svoj čas dobre rozdeľovať, aby som v prvom rade bola vo svojej rodine, potom aj na koncertoch a to nielen na tých benefičných, ale aj takých, za ktoré nejaký honorár s kapelou dostaneme.

*„Pán Boh je Ten, čo sa dotýka.
Nie ja alebo moja hudba.“*

Vianočné turné sa bude odohrávať v rozličných chrámoch po Slovensku. Prečo ste sa rozhodli vymeniť kultúrne domy za kostoly? Máte vtedy pocit, že ste bližšie k Bohu?

Naše vianočné koncerty nebudú len v kostoloch, ale aj v synagógach. Vybrali sme tieto priestory, lebo sú krásne, duchovné a veľmi dobre sa v nich cítim. Myslím že aj repertoár, ktorý som vybrala, sa do nich oveľa viac hodí ako do kultúrnych domov. Bližšie k Bohu sa však cítim všade, kde mu dovoľím byť. A to sa dá aj v kostole, aj v kultúrnom dome, aj v kaviarni. (úsmev)

Čo sa týka miest, tak vaši fanúšikovia vedia, že sú vám blízke Tatry, ktorým ste vyznali lásku aj na jednom z albumov. Ktoré miesta v Tatrách máte najradšej a v akom ročnom období?

Tatry mám najradšej na jeseň a v zime. Ale vlastne chodím do nich rada stále. Moje obľúbené miesta sú väčšinou tie turisticky nedostupné, ako napríklad Vidlový hrebeň alebo Koruna Vysokej...

Ako ste sa k lezeniu vlastne dostali?

Neviem povedať, kedy to presne bolo, ale už počas vysokej školy ma to začalo baviť. Keď som sa začala venovať hudbe, tak táto láska k horám a lezeniu postupne rástla a teraz je to taká moja malá vášeň. Vďaka Bohu mám priateľov, ktorých to baví tiež, preto táto radosť z lezenia zdieľaním rastie.

Vráťme sa ešte k vašim piesňam, vyznávate sa v nich k láske k Bohu, láske k horám ale i láske ako takej. Čo vás pri tvorbe najviac inšpiruje?

Mám rada poéziu a možno mi v nejakom zmysle aj je inšpiráciou to, čo čítam, ale snažím sa písať predovšetkým autentické texty, ktoré sú také „moje“.

Vaše piesne oslovujú veriacich i neveriacich, ktorým akoby ste otvárali cestu k Bohu. Nemali ste spočiatku obavy, ako ľudia prijímú tieto skladby s duchovným posolstvom?

Ono je to tak, že neriešim, ako ľudia moje piesne prijímú. Neriešim ani to, či a komu sa cez piesne „prihovorím“, či veriacim alebo neveriacim. Ja len tvorím a spievam ako cítim a ostatné nechávam na Bohu. Ak sa má moja pieseň niekoho dotknúť, tak to nie je moja úloha, ani moja zásluha. Pán Boh je Ten, čo sa dotýka, nie ja alebo moja hudba.

Vaše turné bude prebiehať v čase, kedy sa v rodinách začínajú prípravy na Vianoce. Ako budú vyzeráť tie vaše?

Na Vianoce sa pripravujem predovšetkým modlitbou. S jednou kamarátkou sa chystáme modliť spoločne jednu novένu a taktiež odoberám časopis Slovo medzi nami, kde sú zamyslenia na každý deň, ktoré si veľmi rada čítam. Okrem tejto duchovnej prípravy sa samozrejme na vianočné obdobie pripravujem aj pečením perníkov a počúvaním vianočných piesní.

Koho pieseň vám vie navodiť vianočnú atmosféru?

Mám rada také tie klasické vianočné koledy, či už slovenské alebo zahraničné. Tie si s manželom, keď sa „zvianočnieva“, doma dookola púšťame. Rada si však nejaké vianočné koledy zahrám aj doma na klavíri.

Nechystáte prekvapenie aj v podobe nového albumu pre fanúšikov pod vianočný stromček?

Tento rok sa chystáme vydať len nejaké nové piesne s videoklipmi, ale budúci rok sa snáď podarí všetky nové piesne vydať aj na novom albume.

Aké Vianoce želáte sebe, blízkym i ľuďom navôkol?

Také, počas ktorých sa Kristus narodí nanovo v každom srdci človeka a nie len narodí, ale bude tam aj prebývať. Také, počas ktorých sa udejú zázračné zmierenia a uzdravenia. A do tretice také, na ktoré si povieme aj po rokoch, že boli nádherné.

Lenka Vančová
foto: archív S. M.

Ďakujeme našim partnerom

Mediálni partneri:

Pomoc na Ukrajinu podporili

Potravinová zbierka

od 24. do 27. novembra

DARUJTE
POTRA
VINY
A P
MŮŽE

Potravinová
zbierka

Pomôžme spoločne ľuďom v núdzi.

Darovaním trvanlivých potravín a drogerie podporíte ľudí v núdzi vo svojom okolí. Stačí ich odovzdať na vyznačenom mieste za pokladničnou zónou alebo prostredníctvom online nákupu na **potravinydomov.itesco.sk**. Tesco daruje zapojeným charitatívnym organizáciám aj finančnú pomoc navyše vo výške 20 % hodnoty všetkých vyzbieraných produktov.
Ďakujeme.

Darovať môžete trvanlivé potraviny, napríklad cestoviny, ryžu, strukoviny, konzervy, mlieko, olej, múku, cukor, džem, detské príkrmy a hygienické potreby.

